

Godišnji financijski izvještaji

2015.

Izvešće o poslovanju za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.	2
Financijski izvještaji ESB-a	17
Bilanca na dan 31. prosinca 2015.	17
Račun dobiti i gubitka za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.	19
Računovodstvene politike	20
Bilješke o bilanci	28
Izvanbilančni instrumenti	45
Bilješke o računu dobiti i gubitka	47
Revizorsko izvješće	53
Bilješka o raspodjeli dobiti i gubitka	55

Izvešće o poslovanju za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.

1. Svrha izvješća o poslovanju ESB-a

Ovo izvješće o poslovanju sastavni je dio godišnjih financijskih izvještaja ESB-a. Ono sadržava osnovne informacije o poslovanju ESB-a, njegovu operativnom okviru i učinku operacija ESB-a na njegove financijske izvještaje te informacije o glavnim procesima povezanim s izradom financijskih izvještaja ESB-a.

Budući da ESB poduzima aktivnosti i operacije radi ostvarenja svojih ciljeva monetarne politike, njegove financijske rezultate treba promatrati u odnosu na mjere monetarne politike. Izvješće stoga sadržava i informacije o glavnim rizicima ESB-a, o tome kako operacije ESB-a utječu na te rizike, o dostupnim financijskim resursima i učinku ključnih aktivnosti ESB-a na njegove financijske izvještaje.

2. Glavni ciljevi i zadaće

Glavni je cilj ESB-a očuvanje stabilnosti cijena. Njegove osnovne zadaće, kao što je opisano u Statutu ESSB-a, obuhvaćaju provedbu monetarne politike Europske unije, obavljanje deviznih poslova, upravljanje službenim deviznim pričuvama država europodručja i promicanje nesmetanog funkcioniranja platnih sustava.

Osim toga, ESB je odgovoran za djelotvorno i dosljedno funkcioniranje Jedinственог nadzornog mehanizma (SSM) kako bi nadzor banaka bio intruzivan i učinkovit. Na taj način pridonosi sigurnosti i pouzdanosti bankovnog sustava i stabilnosti financijskog sustava Europske unije.

3. Glavni procesi

Izrada godišnjih financijskih izvještaja ESB-a povezana je s više glavnih aktivnosti.

3.1. Kontrole unutar organizacijskih jedinica

U ESB-u je unutarnja kontrola organizirana tako da je svako poslovno područje ESB-a odgovorno za upravljanje svojim operativnim rizikom i provođenje vlastitih kontrola kako bi osiguralo djelotvornost i učinkovitost svojih operacija te točnost informacija koje će biti uvrštene u financijske izvještaje ESB-a. Za proračunska su pitanja također prije svega odgovorna pojedinačna poslovna područja.

3.2. Proračunski procesi

Odjel Proračun, kontroling i organizacija glavne uprave Ljudski potencijali, proračun i organizacija¹ stvara okvir strateškog planiranja te priprema i prati strateško planiranje s obzirom na resurse ESB-a, kao i povezani operativni proračun. Te zadaće obavlja u suradnji s poslovnim područjima, poštujući načelo odvajanja,² a njihov se ishod odražava u godišnjim programima rada odjela. Odjel se bavi i planiranjem i kontrolingom resursa, analizom troškova i koristi te analizom ulaganja za potrebe ESB-a i za projekte ESSB-a. Rashod u odnosu na dogovorene proračune redovito prati Izvršni odbor,³ uzimajući u obzir savjete odjela Proračun, kontroling i organizacija, i Upravno vijeće uz pomoć Odbora za proračun. U skladu s člankom 15. Poslovnika ESB-a, Odbor za proračun pruža potporu Upravnom vijeću tako što ocjenjuje prijedloge godišnjih proračuna ESB-a i zahtjeve Izvršnog odbora za dodatnim proračunskim financiranjem prije nego se podnesu na odobrenje Upravnom vijeću.

3.3. Funkcije nadziranja financijskih rizika

Uprava ESB-a Upravljanje rizicima odgovorna je za predlaganje politika i postupaka kojima se osigurava odgovarajuća razina zaštite od financijskih rizika za (a) Eurosustav, uključujući ESB, u provođenju operacija monetarne politike i (b) ESB u upravljanju deviznim pričuvama, zlatom i investicijskim portfeljima nominiranim u eurima. Uprava Upravljanje rizicima također vrši procjenu i predlaže poboljšanja operativnih okvira Eurosustava za monetarnu politiku i deviznu politiku iz perspektive upravljanja rizicima. Osim toga, Odbor za upravljanje rizicima, koji se sastoji od stručnjaka iz središnjih banaka Eurosustava, pomaže tijelima nadležnim za odlučivanje u osiguravanju odgovarajuće razine zaštite za Eurosustav tako što, kada je riječ o operacijama monetarne politike Eurosustava i portfelju deviznih pričuva ESB-a, upravlja financijskim rizicima koji proizlaze iz njegovih operacija na tržištu i kontrolira te rizike. U vezi s tim aktivnostima, Odbor za upravljanje rizicima pridonosi, među ostalim, praćenju i mjerenju financijskih rizika u bilanci Eurosustava kao i izvješćivanju o njima te određivanju i preispitivanju povezanih metodologija i okvira.

3.4. Upravljanje portfeljima

ESB ima dvije vrste investicijskih portfelja, a to su investicijski portfelj deviznih pričuva nominiran u američkim dolarima i japanskim jenima te investicijski portfelj vlastitih sredstava nominiran u eurima. Osim toga, sredstva povezana s mirovinskim planovima ESB-a ulažu se u portfelj kojim upravlja vanjski upravitelj. ESB za potrebe

¹ Odbor za proračun će 2016. postati dijelom novostvorene glavne uprave Proračun i financije.

² Načelo odvajanja odnosi se na zahtjev iz Uredbe o SSM-u, u skladu s kojim je ESB obavezan provoditi nadzorne zadaće ne dovodeći u pitanje zadaće koje se odnose na monetarnu politiku i druge zadaće te odvojeno od njih.

³ Od 2016. će u praćenju proračuna aktivno sudjelovati i novoimenovani glavni koordinator za zajedničke poslove.

monetarne politike drži i vrijednosne papire nominirane u eurima, kupljene u sklopu programa za tržišta vrijednosnih papira, programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom, programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora i triju programa kupnje pokrivenih obveznica.

3.5. Izrada financijskih izvještaja ESB-a

Godišnje financijske izvještaje ESB-a izrađuje Izvršni odbor u skladu s računovodstvenim politikama koje utvrđuje Upravno vijeće.⁴

Odjel Financijsko izvještavanje i financijska politika glavne uprave Uprava za opće poslove⁵ u suradnji s drugim poslovnim područjima izrađuje godišnje financijske izvještaje i brine se da se sva povezana dokumentacija pravodobno stavi na raspolaganje vanjskim revizorima i tijelima ESB-a nadležnim za odlučivanje. Procesi financijskog izvještavanja i godišnji financijski izvještaji ESB-a mogu se podvrgnuti unutarnjoj reviziji. Aktivnosti unutarnje revizije ESB-a usklađene su s Međunarodnim standardima za stručnu provedbu unutarnje revizije Instituta unutarnjih revizora. Svi izvještaji uprave Unutarnja revizija, koji mogu obuhvaćati i revizorske preporuke upućene određenim poslovnim područjima, dostavljaju se Izvršnom odboru.

Nadalje, godišnje financijske izvještaje ESB-a revidiraju neovisni vanjski revizori koje je preporučilo Upravno vijeće i odobrilo Vijeće EU-a. Vanjski revizori pregledavaju poslovne knjige i knjigovodstvene račune ESB-a te imaju neograničen pristup svim informacijama o njegovim transakcijama.⁶ Dužni su izraziti mišljenje o tome daju li godišnji financijski izvještaji točan i objektivan prikaz financijskog stanja ESB-a i rezultata njegova poslovanja, u skladu s računovodstvenim politikama koje je utvrdilo Upravno vijeće. U vezi s tim vanjski revizori ocjenjuju dostatnost unutarnjih kontrola koje se primjenjuju na pripremu i prikaz godišnjih financijskih izvještaja, kao i prikladnost primijenjenih računovodstvenih politika.

Odbor ESB-a za upravljanje imovinom i obvezama, sastavljen od predstavnika timova ESB-a za operacije na tržištu, računovodstvo, financijsko izvještavanje, upravljanje rizicima i proračun, sustavno prati i procjenjuje sve činitelje koji mogu utjecati na bilancu i račun dobiti i gubitka ESB-a. On pregledava godišnje financijske izvještaje i povezanu dokumentaciju prije nego što se podnesu na odobrenje Izvršnom odboru.

Nakon što Izvršni odbor odobri njihovo izdavanje i prije nego što ih odobri Upravno vijeće, godišnji financijski izvještaji, zajedno s mišljenjem vanjskih revizora i svom odgovarajućom dokumentacijom, podnose se na pregled Odboru za reviziju. Odbor za reviziju pruža pomoć Upravnom vijeću u vezi s njegovim dužnostima koje se, među ostalim, tiču integriteta financijskih informacija i nadzora unutarnjih kontrola. S

⁴ Vidi bilješke o računovodstvenim politikama.

⁵ Odjel Financijsko izvještavanje i financijska politika postat će 2016. dijelom novostvorene glavne uprave Proračun i financije.

⁶ Kako bi javnost bila sigurnija u neovisnost vanjskih revizora ESB-a, primjenjuje se načelo rotacije revizorskih društava svakih pet godina.

tim u vezi, Odbor za reviziju ocjenjuje godišnje financijske izvještaje ESB-a te provjerava daju li točan i objektivan prikaz i jesu li izrađeni u skladu s odobrenim računovodstvenim pravilima. Osim toga, razmatra sva značajna računovodstvena pitanja i pitanja povezana s financijskim izvještavanjem koja bi mogla utjecati na financijske izvještaje ESB-a.

Upravno vijeće u veljači svake godine odobrava godišnje financijske izvještaje ESB-a, koji se odmah potom objavljuju. Godišnji financijski izvještaji objavljuju se zajedno s izvješćem o poslovanju i konsolidiranom godišnjom bilancom Eurosustava.

4. Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima ključna je sastavnica aktivnosti ESB-a, a provodi se kontinuiranim utvrđivanjem, procjenom, smanjenjem i praćenjem rizika. Donja tablica sadržava pregled glavnih rizika kojima je ESB izložen, izvora tih rizika i strategija upravljanja rizicima koje ESB primjenjuje.

Rizici kojima je ESB izložen

Rizik	Komponenta	Vrsta rizika	Izvor rizika	Okvir za kontrolu rizika
Financijski rizici	Kreditni rizik	Rizik nepodmirenja kreditnih obveza <i>rizik nastanka financijskih gubitaka zbog „događaja neispunavanja obveze”, do kojeg dolazi zbog toga što dužnik (druga ugovorna strana ili izdavatelj) nije pravodobno ispunio financijske obveze</i>	<ul style="list-style-type: none"> • devizne pričuve • investicijski portfelj u eurima • vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kriteriji prihvatljivosti ✓ dubinska analiza ✓ ograničenja izloženosti ✓ kolateralizacija ✓ diversifikacija ✓ praćenje financijskih rizika
		Kreditni migracijski rizik <i>rizik nastanka financijskih gubitaka zbog ponovnog određivanja cijena financijske imovine nakon pogoršanja njezine kreditne kvalitete i rejtinga</i>	<ul style="list-style-type: none"> • devizne pričuve • investicijski portfelj u eurima 	
	Tržišni rizik	Valutni i robni rizik <i>rizici nastanka financijskih gubitaka (a) od pozicija nominiranih u stranoj valuti zbog fluktuacija tečaja i (b) od robe u vlasništvu ESB-a zbog fluktuacija njezinih tržišnih cijena</i>	<ul style="list-style-type: none"> • devizne pričuve • zlato 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ diversifikacija sredstava po različitim valutama i u zlatu ✓ računi revalorizacije za zlato i strane valute ✓ praćenje financijskih rizika
		Kamatni rizik <i>rizik nastanka financijskih gubitaka kao posljedice nepovoljnih promjena kamatnih stopa koje (a) uzrokuju pad vrijednosti financijskih instrumenata u odnosu na tržišne cijene ili (b) imaju negativan učinak na kamatni prihod</i>	<ul style="list-style-type: none"> • devizne pričuve • investicijski portfelj u eurima • vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ politike raspodjele imovine ✓ računi revalorizacije cijena ✓ ograničenja tržišnog rizika ✓ praćenje financijskih rizika
	Likvidnosni rizik <i>rizik nastanka financijskih gubitaka zbog nemogućnosti prodaje imovine po prevladavajućoj tržišnoj vrijednosti u primjerenom razdoblju</i>	<ul style="list-style-type: none"> • devizne pričuve 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ politike raspodjele imovine ✓ ograničenja likvidnosti ✓ praćenje financijskih rizika 	
	Operativni rizik <i>rizik negativnog financijskog, poslovnog ili reputacijskog utjecaja zbog postupaka ili propusta ljudi, manjkavog odabira osoblja i kadrovske politike, neprimjerene provedbe ili nedjelovanja unutarnjeg upravljanja i poslovnih procesa, nedjelovanja sustava na koje se procesi oslanjaju ili vanjskih događaja (npr. prirodnih katastrofa ili vanjskih napada)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • radna snaga, odabir osoblja i kadrovske politike • unutarnje upravljanje i poslovni procesi • sustavi • vanjski događaji 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ utvrđivanje i procjena operativnog rizika, odgovor na njega i izvješćivanje o njemu te njegovo praćenje ✓ smjernice politike tolerancije rizika ✓ matrica procjene rizika ✓ okvir za upravljanje kontinuitetom poslovanja 	

4.1. Financijski rizici

Financijski rizici proizlaze iz temeljnih aktivnosti ESB-a i s njima povezanih izloženosti. ESB odlučuje o raspodjeli svoje imovine i provodi odgovarajuće okvire za upravljanje rizicima i dubinsku analizu uzimajući u obzir ciljeve i svrhe različitih portfelja i financijskih izloženosti, kao i željene razine rizika koje su odredila tijela ESB-a nadležna za odlučivanje.

Financijske rizike moguće je kvantificirati primjenom raznih mjera rizika. ESB primjenjuje vlastite tehnike procjene rizika, koje se oslanjaju na zajednički okvir simulacije tržišnog i kreditnog rizika. Ključni koncepti, tehnike i pretpostavke modeliranja na kojima se zasnivaju mjere rizika oslanjaju se na tržišne norme. Za stjecanje cjelovita uvida u moguće rizične događaje koji bi se mogli javljati različitom učestalošću i imati različite stupnjeve težine, ESB se služi dvjema vrstama statističkih mjera, a to su vrijednost pod rizikom (VaR) i očekivani manjak,⁷ koje se izračunavaju za više razina pouzdanosti. Nadalje, koristi se i analizama osjetljivosti i stresnih scenarija u svrhu boljeg razumijevanja i nadopune statističkih procjena rizika.

Financijski rizici kojima je ESB bio izložen putem svoje financijske imovine, izmjereni kao VaR uz razinu pouzdanosti 95 % tijekom jednogodišnjeg razdoblja (VaR95%), 31. prosinca 2015. iznosili su ukupno 10 mlrd. EUR, odnosno 1,4 mlrd. EUR više od ukupnog rizika procijenjenog 31. prosinca 2014. To je povećanje povezano prije svega s većom tržišnom vrijednošću deviznih pričuva ESB-a, odnosno većom izloženošću ESB-a valutnom riziku, nakon aprecijacije američkog dolara i japanskog jena u odnosu na euro u 2015. godini.

4.1.1. Kreditni rizik

Kontrole i ograničenja rizika kojima se ESB služi za utvrđivanje svoje izloženosti kreditnom riziku razlikuju se od jedne do druge vrste operacija, što je odraz politike ili ciljeva ulaganja različitih portfelja i značajki rizika odnosne imovine.

Kreditni rizik koji proizlazi iz deviznih pričuva ESB-a minimalan je jer se pričuve ulažu u imovinu visoke kreditne kvalitete.

Zlato u vlasništvu ESB-a ne podliježe kreditnom riziku jer se zlato ne pozajmljuje trećim osobama.

Svrha investicijskog portfelja nominiranog u eurima jest osigurati ESB-u prihod za pokriće dijela troškova poslovanja, istodobno čuvajući uloženi kapital. Razmatranja o povratu stoga imaju relativno veću ulogu u okviru raspodjele imovine i kontrole rizika za taj portfelj nego što je slučaj s deviznim pričuvama ESB-a. Ipak, kreditni rizik povezan s tom imovinom održava se na umjerenj razini.

Zahvaljujući primijenjenim tehnikama upravljanja rizicima kreditni rizik povezan s vrijednosnim papirima koji se drže za potrebe monetarne politike nalazi se unutar raspona razina rizika koje su prihvatljive ESB-u. Kreditni migracijski rizik povezan s vrijednosnim papirima kupljenim za potrebe monetarne politike ne utječe izravno na

⁷ Vrijednost pod rizikom definira se kao prag maksimalnog potencijalnog gubitka za portfelje financijske imovine koji se, prema statističkom modelu, uz zadanu vjerojatnost (razina pouzdanosti) u određenom razdoblju rizika neće prekoračiti. Očekivani manjak koherentna je mjera rizika koja daje oprezniju procjenu od VaR-a za isto razdoblje i uz istu razinu pouzdanosti jer mjeri prosječne gubitke ponderirane vjerojatnošću njihova javljanja u najpesimističnijim scenarijima s premašivanjem praga VaR-a. S tim u vezi, gubitci se definiraju kao razlike između neto vrijednosti portfelja ESB-a koja je navedena u bilanci na početku razdoblja i simuliranih vrijednosti na kraju tog razdoblja.

financijske izvještaje ESB-a jer se ti vrijednosni papiri vrednuju po amortiziranom trošku koji podliježe umanjenju te se stoga ne revaloriziraju po tržišnim cijenama. Međutim, oni mogu biti podložni riziku nepodmirenja kreditnih obveza, a pogoršanje njihove kreditne kvalitete može se odraziti na financijske izvještaje ESB-a putem redovne analize i priznavanja umanjenja vrijednosti.

4.1.2. Tržišni rizik

Glavne su vrste tržišnog rizika kojima je ESB izložen pri upravljanju svojim sredstvima valutni i robni rizik (rizik cijene zlata). ESB je izložen i kamatnom riziku.

Valutni i robni rizik

U profilu financijskih rizika ESB-a prevladavaju valutni i robni rizik zbog iznosa deviznih pričuva (uglavnom u američkim dolarima) i količine zlata u njegovu vlasništvu te velike volatilnosti deviznih tečajeva i cijena zlata.

Imajući u vidu ulogu zlata i deviznih pričuva u svojoj politici, ESB ne nastoji ukloniti valutni i robni rizik. Ti se rizici zapravo smanjuju diversifikacijom sredstava po različitim valutama i u zlatu.

U skladu s pravilima Eurosustava računi revalorizacije u zlatu i u američkim dolarima, koji su 31. prosinca 2015. iznosili 11,9 mlrd. EUR (2014.: 12,1 mlrd. EUR) odnosno 10,6 mlrd. EUR (2014.: 6,2 mlrd. EUR), mogu se upotrijebiti za apsorpiranje utjecaja budućih nepovoljnih kretanja cijena zlata i tečaja američkog dolara, čime se ublažava ili čak sprječava bilo kakav utjecaj na račun dobiti i gubitka ESB-a.

Kamatni rizik

Najveći dio deviznih pričuva i investicijskih portfelja ESB-a nominiranih u eurima ulaže se u vrijednosne papire s fiksnim prinomom, koji se revaloriziraju po tržišnim cijenama te su stoga izloženi tržišnom riziku koji je posljedica kretanja kamatnih stopa. Tržišnim rizikom koji proizlazi iz kamatnog rizika upravlja se putem politika raspodjele imovine i ograničenja tržišnog rizika, kojima se osigurava zadržavanje tržišnog rizika na razinama koje su u skladu sa željenim omjerom dobiti i rizika ESB-a za različite portfelje. Kada se željeni omjer dobiti i rizika izražava modificiranim trajanjem⁸ portfelja instrumenata s fiksnim prihodom, razlike u željenom omjeru dobiti i rizika dovode do duljeg modificiranog trajanja za investicijski portfelj nominiran u eurima nego za devizne pričuve.

Tržišni rizik koji proizlazi iz kamatnog rizika kojem je ESB izložen bio je ograničen tijekom 2015. godine.

⁸ Modificirano trajanje mjera je osjetljivosti vrijednosti portfelja na paralelne pomake krivulja prinosa.

Vrijednosni papiri kupljeni u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira (tri programa kupnje pokrivenih obveznica, program za tržišta vrijednosnih papira, program kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom i program kupnje vrijednosnih papira javnog sektora) vrednuju se po amortiziranom trošku koji podliježe umanjenju te se stoga ne revaloriziraju po tržišnim cijenama. Držanja tih vrijednosnih papira stoga nisu izložena tržišnom riziku koji proizlazi iz kamatnog rizika. Međutim, nesklad između osjetljivosti prihoda od tih vrijednosnih papira na promjene kamatnih stopa s jedne strane i troškova povezanih s odgovarajućim obvezama s druge strane stvara kamatni rizik koji bi mogao imao negativan utjecaj na neto kamatni prihod ESB-a. Za upravljanje tom vrstom rizika upotrebljavaju se politike raspodjele imovine, uključujući politike i postupke kojima se osigurava da se kupnje provode po odgovarajućim cijenama, a dodatno ga smanjuje postojanje neremuneriranih obveza i opća struktura imovine i obveza bilance ESB-a. Kamatni rizik povezan s vrijednosnim papirima koji su kupljeni za potrebe monetarne politike porastao je tijekom 2015., uglavnom zbog kupnji u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora. Međutim, očekuje se da će ESB sljedećih godina ostvariti pozitivan ukupan neto kamatni prihod, čak i ako se, što nije vjerojatno, ostvare iznimno nepovoljni scenariji promjene kamatnih stopa.

4.1.3. Likvidnosni rizik

Imajući u vidu ulogu eura kao važne valute pričuva, ulogu ESB-a kao središnje banke i strukturu njegove imovine i obveza, glavna izloženost ESB-a likvidnosnom riziku proizlazi iz njegovih deviznih pričuva jer, radi provođenja deviznih intervencija, može biti potrebno unovčiti velike iznose tih deviznih sredstava u kratkim razdobljima. Tim se rizikom upravlja raspodjelom imovine i utvrđivanjem ograničenja kojima se osigurava ulaganje dovoljno velikog udjela sredstava ESB-a u imovinu koja se može brzo unovčiti uz zanemariv utjecaj na cijenu.

Profil likvidnosnog rizika portfelja ESB-a u 2015. je bio uglavnom stabilan.

4.2. Operativni rizik

Glavni su ciljevi okvira ESB-a za upravljanje operativnim rizikom (a) pridonijeti tome da ESB ostvari svoju glavnu zadaću i ciljeve i (b) zaštititi ugled i drugu imovinu ESB-a od gubitka, zlouporabe i štete.

Prema okviru upravljanja operativnim rizikom svako je poslovno područje odgovorno za utvrđivanje i procjenu svojeg operativnog rizika, odgovor na njega, izvješćivanje o njemu te njegovo praćenje, kao i za kontrole. Poslovna područja s transverzalnom ulogom provode posebne kontrole na razini cijele banke. S tim u vezi, politika tolerancije rizika ESB-a pruža smjernice za strategije odgovaranja na rizike i postupke prihvaćanja rizika. Ona je povezana s matricom procjene rizika koja se temelji na ljestvicama stupnjevanja posljedica i vjerojatnosti rizika (kod kojih se primjenjuju kvantitativni i kvalitativni kriteriji).

Tim za upravljanje operativnim rizikom i kontinuitetom poslovanja odgovoran je za održavanje okvira za upravljanje operativnim rizikom i kontinuitetom poslovanja te pružanje metodološke pomoći nositeljima rizika i kontrole u vezi s aktivnostima upravljanja operativnim rizikom i kontinuitetom poslovanja. Osim toga, podnosi godišnja i ad hoc izvješća o operativnom riziku Odboru za operativni rizik i Izvršnom odboru te pruža potporu tijelima nadležnim za odlučivanje u njihovoj funkciji nadzora upravljanja operativnim rizikom i kontrolama ESB-a. On koordinira i provodi program upravljanja kontinuitetom poslovanja, provodi redovite provjere kontinuiteta poslovanja i ispituje mehanizme kontinuiteta poslovanja za vremenski osjetljive poslove ESB-a te, u slučaju ozbiljnog poremećaja poslovanja, pruža potporu timu za upravljanje krizama i njegovim pomoćnim strukturama te poslovnim područjima.

5. Financijska sredstva

Kapital

Budući da je Litva 1. siječnja 2015. uvela jedinstvenu valutu, središnja banka Lietuvos bankas toga je dana uplatila iznos od 43 mil. EUR. Zbog te je uplate uplaćeni kapital ESB-a 31. prosinca 2015. iznosio 7.740 mil. EUR. Podrobne informacije o kapitalu ESB-a nalaze se u bilješci 15.1. godišnjih financijskih izvještaja „Kapital”.

Rezervacije za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata

S obzirom na znatnu izloženost ESB-a financijskim rizicima, kao što je opisano u 4. odjeljku, ESB održava rezervacije za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata. Visina tih rezervacija i trajna potreba za njima svake se godine revidira uzimajući u obzir cijeli niz činitelja, uključujući osobito razinu udjela rizične imovine, opseg ostvarene izloženosti rizicima u tekućoj financijskoj godini, predviđene rezultate za sljedeću godinu te procjenu rizika koja uključuje izračune vrijednosti pod rizikom (VaR) za rizičnu imovinu, koja se primjenjuje dosljedno tijekom vremena. Rezervacije za rizike, zajedno sa svim iznosima koji se drže u fondu opće pričuve ESB-a, ne smiju prelaziti vrijednost kapitala koji su uplatile nacionalne središnje banke europodručja.

Na dan 31. prosinca 2014. rezervacije za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata iznosile su 7.575 mil. EUR. Središnja banka Lietuvos bankas uplatila je iznos od 45 mil. EUR s učinkom od 1. siječnja 2015. i tako povećala iznos rezervacija za rizike na 7.620 mil. EUR. Taj je iznos jednak vrijednosti kapitala ESB-a koji su uplatile nacionalne središnje banke europodručja na dan 31. prosinca 2015.

Računi revalorizacije

Nerealizirani dobitci od zlata, stranih valuta i vrijednosnih papira, koji podliježu revalorizaciji cijena, ne priznaju se kao prihod u računu dobiti i gubitka, već se evidentiraju izravno na računima revalorizacije koji se prikazuju na strani obveza u bilanci ESB-a. Ta se salda mogu upotrijebiti za apsorpiranje utjecaja budućih nepovoljnih kretanja cijena i/ili tečaja te su stoga financijski zaštitni sloj koji povećava otpornost ESB-a na odnosne rizike.

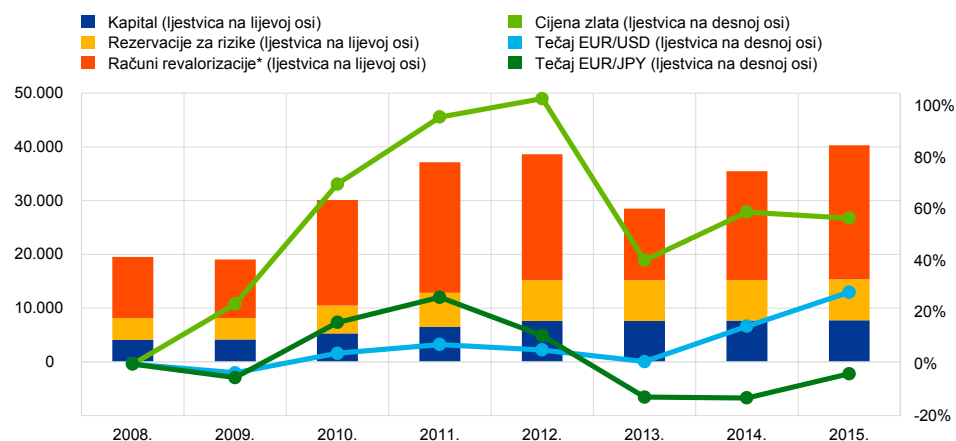
Ukupni iznos računa revalorizacije za zlato, strane valute i vrijednosne papire na kraju prosinca 2015. iznosio je 25 mlrd. EUR⁹ (2014.: 20,2 mlrd. EUR). Za dodatne informacije vidi bilješke o računovodstvenim politikama i bilješku 14. „Računi revalorizacije” u bilješkama o bilanci.

Grafikon 1. je prikaz kretanja tih financijskih resursa ESB-a, glavnih deviznih tečajeva i cijene zlata u razdoblju 2008. – 2015.¹⁰ U tom razdoblju (a) uplaćeni kapital ESB-a gotovo se udvostručio, prije svega zbog odluke Upravnog vijeća o povećanju upisanog kapitala iz 2010., (b) iznos rezervacija za rizike porastao je i izjednačio se s uplaćenim kapitalom nacionalnih središnjih banaka europa područja i (c) na računima revalorizacije zabilježena je znatna volatilnost, prije svega zbog kretanja deviznih tečajeva i cijene zlata.

Grafikon 1.

Financijski resursi ESB-a, glavni devizni tečajevi i cijene zlata u razdoblju 2008. – 2015.

(mil. EUR, postotne promjene u odnosu na 2008.)

* uključuje ukupne revalorizacijske dobitke za zlato, strane valute i vrijednosne papire
Izvor: ESB

⁹ Osim toga, bilančna stavka „Računi revalorizacije” uključuje i revalorizirane vrijednosti za primanja nakon prestanka zaposlenja.

¹⁰ Kretanja glavnih deviznih tečajeva i cijena zlata prikazana su kao postotne promjene u odnosu na devizne tečajeve i cijene zlata na kraju 2008.

6. Utjecaj ključnih aktivnosti na financijske izvještaje

U tablici se nalazi pregled glavnih operacija i funkcija koje ESB obavlja u provedbi svojih zadaća i njihov utjecaj na financijske izvještaje ESB-a.

Operacija/funkcija	Utjecaj na godišnje financijske izvještaje ESB-a
Operacije monetarne politike	Standardne operacije monetarne politike decentralizirano provode nacionalne središnje banke Eurosustava. Stoga te operacije nemaju izravan učinak na godišnje financijske izvještaje ESB-a.
Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike (u sklopu programa kupnje pokrivenih obveznica, programa za tržišta vrijednosnih papira, programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom i programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora)	Vrijednosni papiri koje kupuje ESB evidentiraju se pod stavkom „Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike”. Držanja u tim portfeljima vode se po amortiziranom trošku, a najmanje jednom godišnje vrši se provjera umanjenja vrijednosti. Obračuni kuponskih kamata i amortizacija premije/diskonta uključeni su u račun dobiti i gubitka. ¹¹
Investicijske aktivnosti (upravljanje deviznim pričuvama i vlastitim sredstvima)	Devizne pričuve ESB-a prikazuju se u bilanci ¹² ili se odražavaju u računima izvanbilančne evidencije do datuma namire. Portfelj vlastitih sredstava ESB-a prikazuje se u bilanci, uglavnom pod stavkom „Ostala financijska imovina”. Neto kamatni prihod, koji uključuje obračun kuponskih kamata i amortizaciju premije/diskonta, uključen je u račun dobiti i gubitka. ¹³ Nerealizirani gubitci od razlika u cijeni i tečajnih razlika koji su veći od prethodno evidentiranih nerealiziranih dobitaka kao i realizirani dobitci i gubitci koji proizlaze iz prodaje vrijednosnih papira također su uključeni u račun dobiti i gubitka, ¹⁴ dok se nerealizirani dobitci evidentiraju u bilanci pod stavkom „Računi revalorizacije”.
Platni sustavi (TARGET2)	Salda unutar Eurosustava nacionalnih središnjih banaka europodručja prema ESB-u koja proizlaze iz sustava TARGET2 iskazuju se u bilanci ESB-a kao jedna neto pozicija imovine ili obveza. Remuneracija tih salda uključena je u račun dobiti i gubitka pod stavkama „Ostali kamatni prihodi” i „Ostali kamatni rashodi”.
Novčanice u optjecaju	ESB-u je dodijeljen udio od 8 % u ukupnoj vrijednosti euronovčanica u optjecaju. Taj je udio osiguran potraživanjima od nacionalnih središnjih banaka, koja nose kamatnu stopu koja odgovara stopi na glavne operacije refinanciranja. Te su kamate uključene u račun dobiti i gubitka pod stavkom „Kamatni prihod koji proizlazi iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava”. ESB centralno snosi troškove koji proizlaze iz prekograničnog prijevoza euronovčanica između tiskara i nacionalnih središnjih banaka radi dostave novih novčanica kao i između nacionalnih središnjih banaka radi nadoknade manjkova kod jednih viškom zaliha kod drugih. Ti su troškovi iskazani u računu dobiti i gubitka na poziciji „Usluge proizvodnje novčanica”.
Nadzor banaka	Godišnji troškovi ESB-a povezani s njegovim nadzornim zadaćama nadoknađuju se putem godišnje naknade za nadzor koja se ubire od nadziranih subjekata. Naknade za nadzor uključene su u račun dobiti i gubitka na poziciji „Neto prihod od provizija i naknada”.

¹¹ Evidentirano pod stavkama „Ostali kamatni prihodi” i „Ostali kamatni rashodi”.

¹² Uglavnom pod stavkama „Zlato i potraživanja u zlatu”, „Potraživanja od rezidenata izvan europodručja nominirana u stranoj valuti”, „Potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti” i „Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u stranoj valuti”.

¹³ Prihod povezan s deviznim pričuvama ESB-a objavljuje se pod stavkom „Kamatni prihod od deviznih pričuva”, dok se kamatni prihod i rashod od vlastitih sredstava odražavaju u stavkama „Ostali kamatni prihodi” i „Ostali kamatni rashodi”.

¹⁴ Evidentirano pod stavkama „Umanjenje financijske imovine i pozicija” odnosno „Realizirani dobitci/gubitci od financijskih operacija”.

7. Financijski rezultat za 2015.

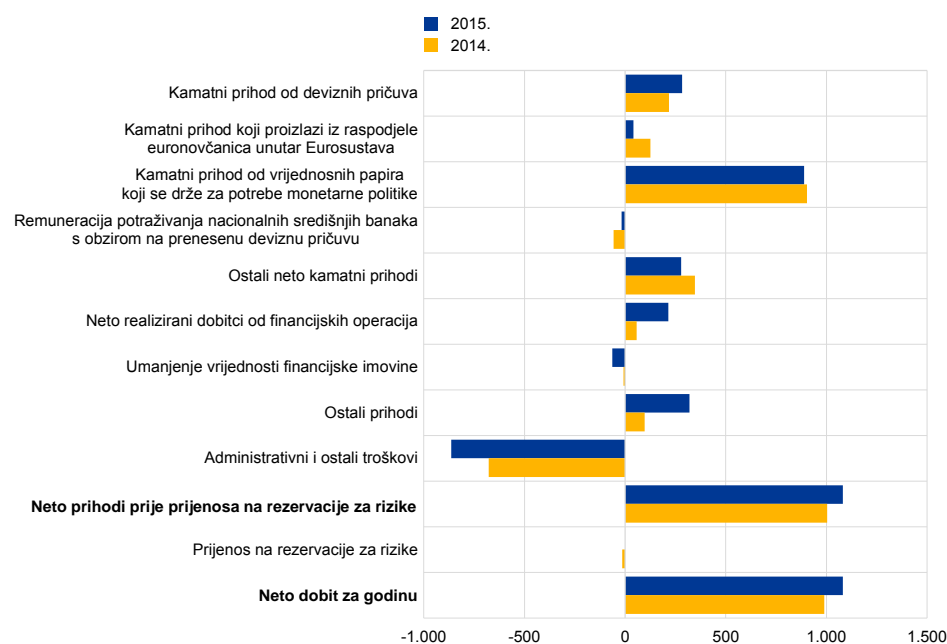
U 2015. neto dobit ESB-a iznosila je 1.082 mil. EUR (2014.: 989 mil. EUR).

U Grafikonu 2. prikazane su sastavnice računa dobiti i gubitka ESB-a za 2015. i usporedba s 2014.

Grafikon 2.

Raščlamba računa dobiti i gubitka ESB-a u 2015. i 2014.

(mil. EUR)

Izvor: ESB

Ključni događaji

- Neto kamatni prihod u 2015. smanjio se na 1.475 mil. EUR s 1.536 mil. EUR 2014. Smanjenju su pridonijeli niži kamatni prihod od udjela ESB-a u ukupnom broju euronovčanica u optjecaju zbog niže prosječne kamatne stope na glavne operacije refinanciranja u 2015. te niži kamatni prihod od portfelja vlastitih sredstava. Utjecaj tih činitelja samo je donekle neutraliziran (a) većim kamatnim prihodom ostvarenim od deviznih pričuva zbog aprecijacije američkog dolara u odnosu na euro i većeg kamatnog prihoda od portfelja vrijednosnih papira nominiranih u američkim dolarima i (b) nižim kamatnim rashodom koji proizlazi iz potraživanja nacionalnih središnjih banaka europodručja s obzirom na devizne pričuve koje su prenijele na ESB.
- Ostvareni kamatni prihod od vrijednosnih papira kupljenih za potrebe monetarne politike neznatno se smanjio s 903 mil. EUR u 2014. na 890 mil. EUR u 2015. Smanjenje kamatnog prihoda koje je posljedica dospijuća vrijednosnih papira koji su kupljeni u sklopu programa za tržišta vrijednosnih

papira te prvog i drugog programa kupnje pokrivenih obveznica gotovo je u potpunosti nadomješteno kamatnim prihodom koji proizlazi iz proširenog programa kupnje vrijednosnih papira.¹⁵

- Umanjenja vrijednosti financijske imovine povećala su se za 56 mil. EUR na 64 mil. EUR u 2015. uglavnom zbog ukupnog smanjenja tržišne cijene vrijednosnih papira koji se drže u portfelju u američkim dolarima.
- Ukupni administrativni troškovi ESB-a, uključujući amortizaciju, u 2015. godini iznosili su 864 mil. EUR, u odnosu na 677 mil. EUR u 2014. Do tog povećanja došlo je zbog početka amortizacije glavne zgrade ESB-a i većih troškova povezanih s Jedinstvenim nadzornim mehanizom (SSM). Međutim, dok je za 2014. ESB naplatio troškove povezane s SSM-om ubirući od nadziranih subjekata naknade samo za studeni i prosinac, za 2015. je putem naknada naplatio svoje troškove u potpunosti. Zbog toga su drugi prihodi u 2015. porasli na 320 mil. EUR (2014.: 96 mil. EUR).

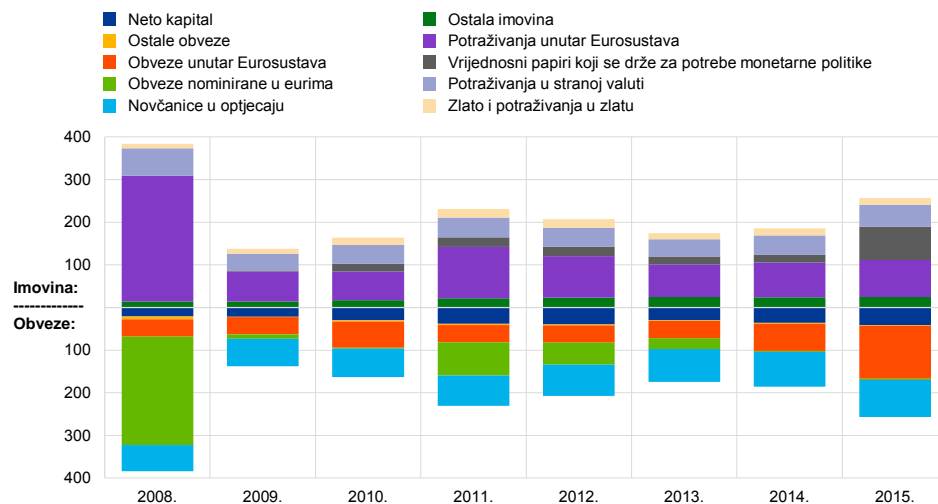
8. Dugoročna kretanja u financijskim izvještajima ESB-a

U grafikonima 3. i 4. prikazana su kretanja bilance i računa dobiti i gubitka ESB-a kao i njihovih komponenata u razdoblju od 2008. do 2015.

Grafikon 3.

Kretanja bilance ESB-a u razdoblju od 2008. do 2015.¹⁶

(mrd. EUR)

Izvor: ESB

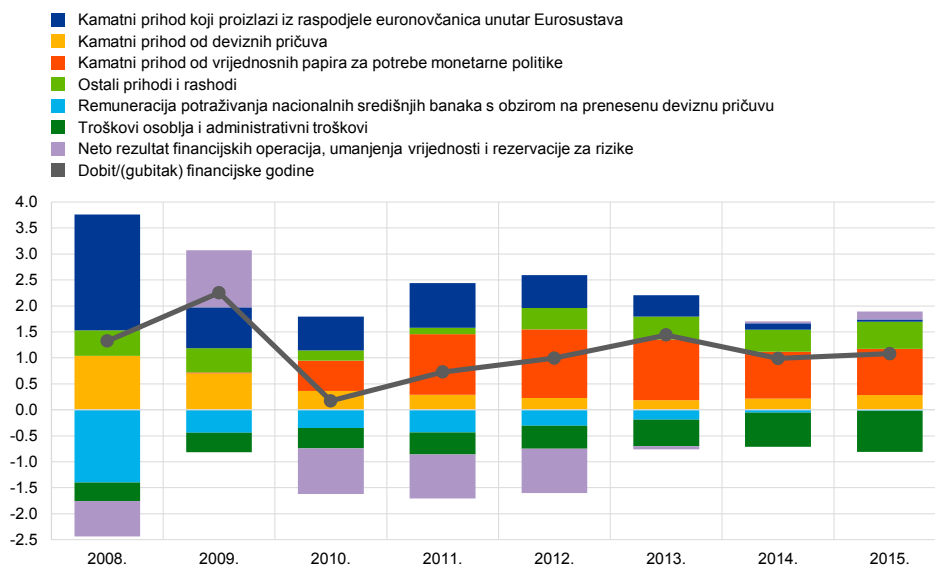
¹⁵ Prošireni program kupnje vrijednosnih papira zajedno čine treći program kupnje pokrivenih obveznica, program kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom i program kupnje vrijednosnih papira javnog sektora. Dodatne pojedinosti o programu kupnje vrijednosnih papira možete pronaći [na mrežnim stranicama ESB-a](#).

¹⁶ Grafikon se temelji na vrijednostima na kraju godine.

Grafikon 4.

Kretanja računa dobiti i gubitka ESB-a u razdoblju od 2008. do 2015.

(mlrd. EUR)

Izvor: ESB

Bilanca ESB-a smanjila se u odnosu na 2008. uglavnom zbog poboljšanja uvjeta financiranja u američkim dolarima za druge ugovorne strane Eurosustava i posljedičnog postupnog smanjenja operacija za puštanje likvidnosti u američkim dolarima koje nudi Eurosustav. To se ogledalo u smanjenju potraživanja ESB-a unutar Eurosustava i njegovih obveza nominiranih u eurima. Međutim, u četvrtom tromjesečju 2014. bilanca ESB-a počela je rasti zbog kupnje pokrivenih obveznica i vrijednosnih papira osiguranih imovinom u sklopu trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica i programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom. Rast bilance nastavio se u 2015. zbog kupnje vrijednosnih papira koje su izdale središnje države europodručja po pokretanju programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora. Kupnje vrijednosnih papira u sklopu svih tih programa namirene su putem računa u sustavu TARGET2, tako da su prouzročile odgovarajuće povećanje obveza ESB-a unutar Eurosustava.

Na neto dobit ESB-a u istom razdoblju utjecali su činitelji navedeni u nastavku.

- Kamatna stopa na glavne operacije refinanciranja smanjila se, zbog čega je znatno smanjena emisijska dobit ESB-a. Prosječna stopa u 2015. iznosila je 0,05 %, u usporedbi s 4 % u 2008. Zbog toga je kamatni prihod od novčanica u optjecaju pao s 2,2 mlrd. EUR u 2008. na 0,04 mlrd. EUR u 2015.
- Izvršeni su prijenosi iznosa na opće rezervacije za tečajni rizik, kamatni rizik, kreditni rizik i rizik cijene zlata, posebno za razdoblje 2010. – 2012. U tom razdoblju na rezervacije za rizike prenesen je kumulativni iznos od 3,5 mlrd. EUR, zbog čega je iskazana dobit manja za taj iznos.
- Kamatni prihod od deviznih pričuva postupno se smanjivao s 1,0 mlrd. EUR u 2008. na 0,2 mlrd. EUR u 2013., uglavnom zbog smanjenja prinosa u

američkim dolarima i posljedičnog smanjenja kamatnog prihoda od dolarskog portfelja. Međutim, taj se trend preokrenuo u posljednje dvije godine i u 2015. je taj prihod iznosio 0,3 mlrd. EUR.

- Od vrijednosnih papira koji su kupljeni u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira ostvareno je, u prosjeku, 54 % ukupnih neto kamatnih prihoda ESB-a u posljednjih šest godina.
- Uspostava i funkcioniranje SSM-a u posljednje dvije godine pridonijeli su znatnom porastu broja zaposlenika i administrativnih troškova. Međutim, troškovi povezani s SSM-om od studenog 2014. naplaćeni su ubiranjem naknada od nadziranih subjekata.

Financijski izvještaji ESB-a

Bilanca na dan 31. prosinca 2015.

IMOVINA	Bilješka	2015. EUR	2014. EUR
Zlato i potraživanja u zlatu	1.	15.794.976.324	15.980.317.601
Potraživanja od rezidenata izvan europodručja nominirana u stranoj valuti	2.		
Potraživanja od Međunarodnog monetarnog fonda (MMF)	2.1.	714.825.534	669.336.060
Salda kod banaka i ulaganja u vrijednosne papire, inozemni krediti i ostala inozemna imovina	2.2.	49.030.207.257	43.730.904.005
		49.745.032.791	44.400.240.065
Potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti	2.2.	1.862.714.832	1.783.727.949
Ostala potraživanja od kreditnih institucija iz europodručja nominirana u eurima	3.	52.711.983	2.120.620
Vrijednosni papiri rezidenata europodručja nominirani u eurima	4.		
Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike	4.1.	77.808.651.858	17.787.948.367
Potraživanja unutar Eurosustava	5.		
Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava	5.1.	86.674.472.505	81.322.848.550
Ostala imovina	6.		
Materijalna i nematerijalna dugotrajna imovina	6.1.	1.263.646.830	1.249.596.659
Ostala financijska imovina	6.2.	20.423.917.583	20.626.359.858
Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente	6.3.	518.960.866	319.624.726
Obračunani prihod i unaprijed plaćeni troškovi	6.4.	1.320.068.350	725.224.031
Razno	6.5.	1.180.224.603	1.092.627.246
		24.706.818.232	24.013.432.520
Ukupno imovina		256.645.378.525	185.290.635.672

OBVEZE	Bilješka	2015. EUR	2014. EUR
Novčanice u optjecaju	7.	86.674.472.505	81.322.848.550
Obveze prema ostalim rezidentima europa područja nominirane u eurima	8.		
Ostale obveze	8.1.	1.026.000.000	1.020.000.000
Obveze prema rezidentima izvan europa područja nominirane u eurima	9.	2.330.804.192	900.216.447
Obveze prema rezidentima izvan europa područja nominirane u stranoj valuti	10.		
Depoziti, salda i ostale obveze	10.1.	0	458.168.063
Obveze unutar Eurosustava	11.		
Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva	11.1	40.792.608.418	40.553.154.708
Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)	11.2.	83.083.520.309	23.579.372.965
		123.876.128.727	64.132.527.673
Ostale obveze	12.		
Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente	12.1.	392.788.148	178.633.615
Obračunani rashod i odgođeni prihod	12.2.	95.543.989	96.191.651
Razno	12.3.	891.555.907	869.549.503
		1.379.888.044	1.144.374.769
Rezervacije	13.	7.703.394.185	7.688.997.634
Računi revalorizacije	14.	24.832.823.174	19.937.644.696
Kapital i pričuve	15.		
Kapital	15.1.	7.740.076.935	7.697.025.340
Dobit financijske godine		1.081.790.763	988.832.500
Ukupno obveze		256.645.378.525	185.290.635.672

Račun dobiti i gubitka za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.

	Bilješka	2015. EUR	2014. EUR
Kamatni prihod od deviznih pričuva	22.1.	283.205.941	217.003.159
Kamatni prihod koji proizlazi iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava	22.2.	41.991.105	125.806.228
Ostali kamatni prihodi	22.4.	2.168.804.955	2.512.243.088
<i>Kamatni prihodi</i>		<i>2.494.002.001</i>	<i>2.855.052.475</i>
Remuneracija potraživanja nacionalnih središnjih banaka s osnovne prenesenih deviznih pričuva	22.3.	(17.576.514)	(57.015.146)
Ostali kamatni rashodi	22.4.	(1.001.272.846)	(1.262.336.836)
<i>Kamatni rashodi</i>		<i>(1.018.849.360)</i>	<i>(1.319.351.982)</i>
Neto kamatni prihodi	22.	1.475.152.641	1.535.700.493
Realizirani dobitci/gubitci od financijskih operacija	23.	214.433.730	57.260.415
Umanjenje financijske imovine i pozicija	24.	(64.053.217)	(7.863.293)
Prijenos na/iz rezervacija za valutni, kamatni, kreditni rizik i rizik cijene zlata		0	(15.009.843)
Neto rezultat financijskih operacija, umanjenja vrijednosti i rezervacija za rizike		150.380.513	34.387.279
Neto prihod/rashod od naknada i provizija	25., 26.	268.332.261	28.158.654
Prihod od dionica i sudjelujućih udjela	27.	908.109	780.935
Ostali prihodi	28.	51.023.378	67.253.502
Ukupni neto prihodi		1.945.796.902	1.666.280.863
Troškovi za zaposlenike	29.	(440.844.142)	(301.142.390)
Administrativni troškovi	30.	(351.014.617)	(353.579.537)
Amortizacija materijalne i nematerijalne dugotrajne imovine		(64.017.361)	(15.312.728)
Usluge proizvodnje novčanica	31.	(8.130.019)	(7.413.708)
Dobit financijske godine		1.081.790.763	988.832.500

U Frankfurtu na Majni 9. veljače 2016.

Europska središnja banka

Mario Draghi
predsjednik

Računovodstvene politike¹⁷

Oblik i predstavljanje financijskih izvještaja

Financijski izvještaji ESB-a oblikovani su kao objektivan prikaz financijskog položaja ESB-a i rezultata njegova poslovanja. Izrađeni su u skladu s računovodstvenim politikama,¹⁸ koje Upravno vijeće ESB-a smatra primjerenim naravi djelatnosti središnje banke.

Računovodstvena načela

Rukovodili smo se sljedećim računovodstvenim načelima: ekonomska stvarnost i transparentnost, opreznost, priznavanje događaja nakon datuma bilance, materijalnost, načelo trajnosti poslovanja, načelo nastanka događaja, dosljednost i usporedivost.

Priznavanje imovine i obveza

Imovina ili obveza priznaje se u bilanci samo ako je vjerojatno je da će svaka povezana buduća ekonomska korist pritijecati ESB-u ili od njega otijecati, ako se svi povezani rizici i nagrade, u znatnom dijelu, prenose na ESB te ako je moguće pouzdano izmjeriti trošak ili vrijednost imovine ili iznos obveza.

Računovodstvene osnove

Izvještaji su sastavljeni primjenom načela povijesnog troška, prilagođeni s obzirom na tržišno vrednovanje utrživih vrijednosnih papira (osim onih koji se drže za potrebe monetarne politike), zlata i sve druge bilančne ili izvanbilančne imovine i obveza u stranoj valuti.

Transakcije financijskom imovinom i obvezama u financijskim su izvještajima evidentirane na osnovi datuma namire.

Sve transakcije financijskim instrumentima nominiranim u stranoj valuti, osim promptnih transakcija vrijednosnim papirima, na datum trgovanja evidentiraju se na računima izvanbilančne evidencije. Na datum namire izvanbilančna se knjiženja poništavaju, a transakcije se knjiže u bilanci. Kupnja i prodaja strane valute utječu na neto valutnu poziciju na datum trgovanja, kada se izračunavaju i ostvareni rezultati

¹⁷ Detaljne računovodstvene politike ESB-a utvrđene su u Odluci ESB/2010/21 od 11. studenoga 2010., SL L 35, 9.2.2011., str. 1. Odluka je posljednji put izmijenjena Odlukom ESB/2015/26 od 2. srpnja 2015., SL L 193, 21.7.2015., str. 134.

¹⁸ Te su politike u skladu s odredbama članka 26. stavka 4. Statuta ESSB-a, koje zahtijevaju usklađen pristup pravilima kojima se uređuje računovodstveno i financijsko izvještavanje o operacijama Eurosustava.

koji proizlaze iz prodaje. Obračunane nedospjele kamate, premije i diskonti povezani s financijskim instrumentima u stranoj valuti računaju se i evidentiraju svakodnevno, pa ti obračuni svakodnevno utječu na deviznu poziciju.

Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti

Imovina i obveze nominirani u stranoj valuti pretvaraju se u eure po tečaju koji je vrijedio na datum bilance. Prihodi i rashodi pretvaraju se u eure po tečaju na dan evidentiranja. Revalorizacija imovine i obveza u stranoj valuti, uključujući bilančne i izvanbilančne instrumente, provodi se za svaku valutu posebno.

Revalorizacija imovine i obveza nominiranih u stranoj valuti radi usklađivanja s tržišnom cijenom provodi se zasebno od revalorizacije zbog promjene deviznog tečaja.

Zlato se vrednuje po tržišnoj cijeni na kraju godine. Za zlato se revalorizacijske razlike zbog promjene cijena i tečaja ne tretiraju različito, nego se evidentira samo jedna vrijednost na temelju cijene unce zlata u eurima, a ona je za godinu koja je završila 31. prosinca 2015. dobivena pomoću tečaja eura u odnosu na američki dolar na dan 31. prosinca 2015.

Posebna prava vučenja (SDR) definirana su kao košarica valuta. Za potrebe revalorizacije udjela ESB-a u posebnim pravima vučenja njihova vrijednost u eurima izračunana je na temelju ponderiranog zbroja tečajeva četiriju glavnih valuta (američkog dolara, eura, japanskog jena i funte sterlinga) 31. prosinca 2015.

Vrijednosni papiri

Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike

Vrijednosni papiri koji se trenutno drže za potrebe monetarne politike vode se po amortiziranom trošku koji podliježe umanjenju.

Ostali vrijednosni papiri

Utrživi vrijednosni papiri (osim vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike) i slična imovina vrednuju se po srednjim tržišnim cijenama ili na temelju odgovarajuće krivulje prinosa za svaki pojedini vrijednosni papir na datum bilance. Opcije ugrađene u vrijednosne papire ne izdvajaju se za potrebe vrednovanja. Za godinu koja je završila 31. prosinca 2015. upotrijebljene su srednje tržišne cijene na dan 30. prosinca 2015. Nelikvidne dionice vrednuju se po trošku nabave koji podliježe umanjenju.

Priznavanje prihoda

Prihodi i rashodi priznaju se u razdoblju u kojem su zarađeni ili nastali.¹⁹ Realizirani dobitci i gubitci koji proizlaze iz prodaje deviza, zlata i vrijednosnih papira iskazuju se u računu dobiti i gubitka. Takvi realizirani dobitci i gubitci računaju se s obzirom na prosječan trošak nabave dotične imovine.

Nerealizirani dobitci ne priznaju se kao prihod, već se evidentiraju izravno na računu revalorizacije.

Nerealizirani gubitci iskazuju se u računu dobiti i gubitka ako na kraju godine premaše iznos prethodnih revalorizacijskih dobitaka evidentiranih na odgovarajućem računu revalorizacije. Takvi nerealizirani gubitci od nekog vrijednosnog papira, valute ili zlata ne netiraju se s nerealiziranim dobitcima od drugih vrijednosnih papira, valuta ili zlata. U slučaju takvog nerealiziranog gubitka po bilo kojoj stavki iskazanoj u računu dobiti i gubitka, prosječni trošak nabave te stavke smanjuje se na tečaj ili tržišnu cijenu na kraju godine. Nerealizirani gubitci od kamatnih ugovora o razmjeni iskazani u računu dobiti i gubitka na kraju godine amortiziraju se sljedećih godina.

Gubitci zbog umanjenja vrijednosti iskazuju se u računu dobiti i gubitka i ne poništavaju se sljedećih godina, osim ako se umanjena vrijednost smanji i njezino se smanjenje može povezati s konkretnim događajem koji je nastupio nakon prvog evidentiranja umanjenja vrijednosti.

Premije ili diskonti koji proizlaze iz vrijednosnih papira izračunavaju se i prikazuju kao kamatni prihod te se amortiziraju tijekom preostalog razdoblja do dospjeća vrijednosnih papira.

Obratne transakcije

Obratne transakcije su operacije kojima ESB kupuje ili prodaje imovinu na temelju repo ugovora ili provodi kreditne operacije na temelju kolaterala.

Vrijednosni papiri se na temelju repo ugovora prodaju za gotovinu, pri čemu se istodobno ugovara njihova povratna kupnja od druge ugovorne strane po dogovorenoj cijeni na neki određeni budući datum. Repo ugovori evidentiraju se kao kolateralizirani depoziti na strani obveza u bilanci. Vrijednosni papiri prodani na temelju takvog ugovora ostaju u bilanci ESB-a.

Vrijednosni papiri se na temelju obratnog repo ugovora kupuju za gotovinu, pri čemu se istodobno ugovara njihova ponovna prodaja drugoj ugovornoj strani po dogovorenoj cijeni na neki određeni budući datum. Obratni repo ugovori evidentiraju se kao kolateralizirani krediti na strani imovine u bilanci, ali nisu uključeni u držanja vrijednosnih papira ESB-a.

¹⁹ Za administrativna vremenska razgraničenja i rezervacije za administrativne troškove vrijedi minimalni prag od 100.000 EUR.

Obratne transakcije (uključujući transakcije pozajmljivanja vrijednosnih papira) koje se provode u sklopu programa automatiziranog pozajmljivanja vrijednosnih papira u bilanci se evidentiraju samo ako se kolateral nudi u obliku pologa gotovine na račun ESB-a. ESB u 2015. nije primio nikakav kolateral u obliku gotovine u vezi s takvim transakcijama.

Izvanbilančni instrumenti

Valutni instrumenti, tj. terminske transakcije u stranoj valuti, terminske strane valutnih ugovora o razmjeni i drugi valutni instrumenti koji uključuju razmjenu jedne valute za drugu na određeni datum u budućnosti uključuju se u neto valutne pozicije za izračun pozitivnih i negativnih tečajnih razlika.

Kamatni instrumenti revaloriziraju se po pojedinim stavkama. Dnevne promjene varijacijske marže nedospjelih kamatnih ročnica, kao i kamatni ugovori o razmjeni koji su poravnani preko središnje klirinške protustranke, evidentiraju se u računu dobiti i gubitka. Terminske transakcije vrijednosnim papirima i kamatni ugovori o razmjeni koji nisu poravnani preko središnje klirinške protustranke vrednuje ESB u skladu s općeprihvaćenim metodama vrednovanja pomoću konkretnih tržišnih cijena i kamata te diskontnih faktora od datuma namire do datuma vrednovanja.

Događaji nakon datuma bilance

Vrijednosti imovine i obveza usklađuju se za događaje koji su nastali između datuma godišnje bilance i datuma na koji Izvršni odbor dopusti podnošenje godišnjih financijskih izvještaja ESB-a Upravnom vijeću na odobrenje, ako ti događaji znatno utječu na stanje imovine ili obveza na datum bilance.

Važni događaji nakon datuma bilance koji ne utječu na stanje imovine i obveza na datum bilance objavljuju se u bilješkama.

Salda unutar ESSB-a / salda unutar Eurosustava

Salda unutar ESSB-a uglavnom su rezultat prekograničnih plaćanja unutar EU-a namirenih u novcu središnje banke u eurima. Te transakcije u najvećoj mjeri pokreću privatni subjekti (tj. kreditne institucije, društva i pojedinci). One se namiruju u sustavu TARGET2 – transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu – i zbog njih nastaju bilateralna salda na računima središnjih banaka EU-a u sustavu TARGET2. Ta se bilateralna salda dnevno netiraju i dodjeljuju ESB-u, tako da svakoj nacionalnoj središnjoj banci ostane samo jedna neto bilateralna pozicija prema ESB-u. Ta pozicija u poslovnim knjigama ESB-a predstavlja neto potraživanje odnosno neto obvezu svake nacionalne središnje banke prema ostatku ESSB-a. Salda unutar Eurosustava nacionalnih središnjih banaka europa područja prema ESB-u koja proizlaze iz sustava TARGET2, kao i druga salda unutar Eurosustava nominirana u eurima (npr.

privremene raspodjele dobiti nacionalnim središnjim bankama), iskazuju se u bilanci ESB-a kao jedna neto pozicija imovine ili obveza i navode se pod stavkom „Ostala potraživanja unutar Eurosustava (neto)” ili „Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)”. Salda unutar ESSB-a nacionalnih središnjih banaka izvan europodručja prema ESB-u koja proizlaze iz njihova sudjelovanja u sustavu TARGET2²⁰ navode se pod stavkom „Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u eurima”.

Salda unutar Eurosustava koja proizlaze iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava uključena su kao jedna pozicija neto imovine pod stavkom „Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava” (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Salda unutar Eurosustava koja proizlaze iz prijenosa deviznih pričuva na ESB od strane nacionalnih središnjih banaka koje su se priključile Eurosustavu nominirana su u eurima i iskazana pod stavkom „Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva”.

Postupanje s dugotrajnom imovinom

Dugotrajna imovina, uključujući nematerijalnu imovinu, uz iznimku zemljišta i umjetnina, vrednuje se po trošku nabave umanjenom za amortizaciju. Zemljišta i umjetnine vrednuju se po trošku nabave. Za potrebe amortizacije glavne zgrade ESB-a troškovi se dodjeljuju odgovarajućim komponentama imovine, koje se amortiziraju u skladu s njihovim procijenjenim vijekom upotrebe. Pri obračunu amortizacije tijekom očekivanog vijeka upotrebe imovine primjenjuje se linearna metoda, počevši od tromjesečja nakon što imovina postane raspoloživa za upotrebu. Vijek upotrebe glavnih kategorija imovine je kako slijedi:

Zgrade	20, 25 ili 50 godina
Postrojenje u zgradi	10 ili 15 godina
Tehnička oprema	4, 10 ili 15 godina
Računala, njihov hardver i softver te motorna vozila	4 godine
Namještaj	10 godina

Trajanje amortizacijskog razdoblja za kapitalizirane troškove obnove povezane s postojećim zgradama koje ESB unajmljuje prilagođeno je s obzirom na događaje koji utječu na očekivani vijek upotrebe povezane imovine.

Dugotrajna imovina cijene manje od 10.000 EUR otpisuje se u godini stjecanja.

Dugotrajna imovina koja ispunjava kriterije kapitalizacije, a još je uvijek u fazi izgradnje ili razvoja evidentira se na poziciji „Imovina u izgradnji”. Povezani troškovi prenose se u odgovarajuće stavke dugotrajne imovine kada ta imovina postane raspoloživa za upotrebu.

²⁰ U sustavu TARGET2 sudjelovale su 31. prosinca 2015. sljedeće nacionalne središnje banke izvan europodručja: Българска народна банка (Bugarska narodna banka), Danmarks Nationalbank, Narodowy Bank Polski i Banca Națională a României.

Mirovinski planovi ESB-a, ostala primanja nakon prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja

ESB upravlja planovima definiranih primanja za zaposlenike i članove Izvršnog odbora ESB-a, kao i za članove Nadzornog odbora koji su zaposlenici ESB-a.

Mirovinski plan za zaposlenike financira se imovinom fonda za dugoročna primanja zaposlenih. Obvezni doprinosi koje uplaćuje ESB u visini 19,5 % odnosno oni koje uplaćuju zaposlenici u visini 6,7 % osnovne plaće prikazani su u stupu definiranih primanja mirovinskog plana. Zaposlenici mogu uplaćivati dodatne dobrovoljne doprinose u stup definiranih doprinosa, koji se mogu upotrijebiti za dodatna primanja.²¹ Ta se dodatna primanja utvrđuju na temelju iznosa dobrovoljnih doprinosa, uvećanih za povrat od ulaganja tih doprinosa.

Za primanja nakon prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja članova Izvršnog odbora ESB-a i članova Nadzornog odbora koji su zaposlenici ESB-a ustanovljen je sustav financiranja bez fondova. Za zaposlenike se sustav financiranja bez fondova upotrebljava za primanja nakon prestanka zaposlenja osim mirovina i za ostala dugoročna primanja.

Neto obveza na temelju definiranih primanja

Obveza priznata u bilanci pod stavkom „Ostale obveze” u odnosu na planove definiranih primanja sadašnja je vrijednost obveze za definirana primanja na datum bilance umanjena za fer vrijednost imovine plana kojom se ta obveza financira.

Obvezu za definirana primanja jednom na godinu računaju neovisni aktuari metodom projicirane kreditne jedinice. Sadašnja vrijednost obveze za definirana primanja računa se diskontiranjem procijenjenih budućih novčanih tokova stopom koja se utvrđuje u odnosu na tržišne prinose, na datum bilance, na visokokvalitetne korporativne obveznice nominirane u eurima kojima su rokovi dospijeća slični trajanju obveze za mirovine.

Do aktuarskih dobitaka i gubitaka može doći zbog usklađivanja na temelju iskustva (ako se rezultati razlikuju od prethodnih aktuarskih pretpostavki) i promjena aktuarskih pretpostavki.

Neto trošak definiranih primanja

Neto trošak definiranih primanja razdvojen je u komponente koje se objavljuju u računu dobiti i gubitka te rezultate revalorizacije u odnosu na primanja nakon prestanka zaposlenja prikazane u bilanci pod stavkom „Računi revalorizacije”.

²¹ Sredstva koja zaposlenik akumulira dobrovoljnim doprinosima mogu se upotrijebiti u trenutku prestanka zaposlenja za kupnju dodatne mirovine. Ta se mirovina od tog trenutka uključuje u obvezu za definirana primanja.

Neto iznos kojim se tereti račun dobiti i gubitka obuhvaća:

- (a) troškove tekućeg rada za definirana primanja u financijskoj godini
- (b) neto kamate po diskontnoj stopi na neto obvezu na temelju definiranih primanja
- (c) rezultate revalorizacije u odnosu na ostala dugoročna primanja, u cijelosti.

Neto iznos prikazan pod stavkom „Računi revalorizacije” obuhvaća:

- (a) aktuarske dobitke i gubitke s osnove obveze za definirana primanja
- (b) stvarni povrat na imovinu plana, isključujući iznose uključene u neto kamate na neto obvezu na temelju definiranih primanja
- (c) svaku promjenu učinka gornje granice vrijednosti imovine, isključujući iznose uključene u neto kamate na neto obvezu na temelju definiranih primanja.

Te iznose jednom na godinu vrednuju neovisni aktuari kako bi utvrdili odgovarajuću obvezu u financijskim izvještajima.

Novčanice u optjecaju

ESB i nacionalne središnje banke europodručja, koji zajedno čine Eurosustav, izdaju euronovčanice.²² Ukupna vrijednost euronovčanica u optjecaju raspodjeljuje se središnjim bankama Eurosustava posljednjeg radnog dana u svakom mjesecu u skladu s ključem za raspodjelu novčanica.²³

ESB-u je dodijeljen udio od 8 % u ukupnoj vrijednosti euronovčanica u optjecaju, što je objavljeno u bilanci pod stavkom obveza „Novčanice u optjecaju”. Udio ESB-a u ukupnom izdanju euronovčanica osiguran je potraživanjima od nacionalnih središnjih banaka. Ta potraživanja, koja nose kamate,²⁴ objavljena su pod podstavkom „Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava” (vidi „Salda unutar ESSB-a / salda unutar Eurosustava” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Kamatni prihod od tih potraživanja uključen je u račun dobiti i gubitka pod stavkom „Kamatni prihod koji proizlazi iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava”.

²² Odluka ESB/2010/29 od 13. prosinca 2010. o izdavanju euronovčanica (preinaka), SL L 35, 9.2.2011., str.26., sa svim izmjenama.

²³ „Ključ za raspodjelu novčanica” znači postotci koji se dobivaju uzimajući u obzir udio ESB-a u ukupnom izdanju euronovčanica i primjenjujući ključ za upis kapitala na udio nacionalnih središnjih banaka u tom ukupnom iznosu.

²⁴ Odluka ESB/2010/23 od 25. studenoga 2010. o raspodjeli monetarnog prihoda nacionalnih središnjih banaka država članica čija je valuta euro (preinaka), SL L 35, 9.2.2011., str. 17., sa svim izmjenama.

Privremena raspodjela dobiti

Iznos koji je jednak zbroju prihoda ESB-a od euronovčanica u optjecaju i prihoda od vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike kupljenih u sklopu (a) programa za tržišta vrijednosnih papira, (b) trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica, (c) programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom i (d) programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora u cijelosti dospijeva nacionalnim središnjim bankama europodručja u istoj financijskoj godini tijekom koje je ostvaren. Ako Upravno vijeće ne odluči drugačije, ESB taj iznos raspodjeljuje u siječnju sljedeće godine putem privremene raspodjele dobiti.²⁵ Taj se iznos raspodjeljuje u cijelosti, osim ako je veći od neto dobiti financijske godine ESB-a, a podliježe i odlukama Upravnog vijeća o prijenosu prihoda na rezervacije za valutni, kamatni, kreditni rizik te rizik cijene zlata. Upravno vijeće također može odlučiti da se prihod od euronovčanica u optjecaju upotrijebi za pokriće troškova ESB-a povezanih s izdavanjem euronovčanica i njihovom obradom.

Ostala pitanja

S obzirom na ulogu koju ESB ima kao središnja banka, Izvršni odbor smatra da objavom izvještaja o novčanom toku čitatelji financijskih izvještaja ne bi dobili važne dodatne informacije.

U skladu s člankom 27. Statuta ESSB-a, a na temelju preporuke Upravnog vijeća, Vijeće EU-a odobrilo je imenovanje Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft vanjskim revizorom ESB-a za razdoblje od pet godina do kraja financijske godine 2017.

²⁵ Odluka (EU) 2015/298 Europske središnje banke od 15. prosinca 2014. o privremenoj raspodjeli prihoda Europske središnje banke (preinaka) (ESB/2014/57), SL L 53, 25.2.2015., str.24., sa svim izmjenama.

Bilješke o bilanci

1. Zlato i potraživanja u zlatu

Na dan 31. prosinca 2015. ESB je imao 16.229.522 unci²⁶ čistog zlata (2014.: 16.178.193 unci). Stanje se povećalo zato što je središnja banka Lietuvos bankas, po uvođenju jedinstvene valute u Litvi, na ESB prenijela 51.329 unci čistog zlata²⁷. Unatoč povećanju držanja čistog zlata ESB-a, do smanjenja njegove protuvrijednosti u eurima došlo je zbog pada cijene zlata tijekom 2015. godine (vidi „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti” u bilješkama o računovodstvenim politikama te bilješku 15. „Računi revalorizacije”).

2. Potraživanja od rezidenata izvan europodručja i rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti

2.1. Potraživanja od Međunarodnog monetarnog fonda (MMF)

Ta imovina predstavlja udjele ESB-a u posebnim pravima vučenja (SDR) na dan 31. prosinca 2015. Proizlazi iz dogovora s Međunarodnim monetarnim fondom (MMF) o kupoprodaji posebnih prava vučenja, pri čemu je MMF ovlašten u ime ESB-a prodavati ili kupovati posebna prava vučenja za eure unutar najniže i najviše razine udjela. Posebna prava vučenja u računovodstvene se svrhe tretiraju kao strana valuta (vidi „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Protuvrijednost udjela ESB-a u posebnim pravima vučenja u eurima povećala se prije svega zbog aprecijacije posebnih prava vučenja u odnosu na euro u 2015.

²⁶ To odgovara masi od 504,8 tona.

²⁷ Prijenos zlata u vrijednosti 50,7 mil. EUR izvršen je s učinkom od 1. siječnja 2015.

2.2. Salda kod banaka i ulaganja u vrijednosne papire, inozemni krediti i ostala inozemna imovina te potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti

Te dvije stavke sastoje se od salda kod banaka i kredita nominiranih u stranoj valuti te ulaganja u vrijednosne papire nominirane u američkim dolarima i japanskim jenima.

Potraživanja od rezidenata izvan europodručja	2015. EUR	2014. EUR	Promjena EUR
Tekući računi	4.398.616.340	2.618.332.591	1.780.283.749
Depoziti na novčanom tržištu	1.666.345.182	1.035.952.558	630.392.624
Obratni repo ugovori	831.266.648	986.131.163	(154.864.515)
Ulaganja u vrijednosne papire	42.133.979.087	39.090.487.693	3.043.491.394
Ukupno	49.030.207.257	43.730.904.005	5.299.303.252

Potraživanja od rezidenata europodručja	2015. EUR	2014. EUR	Promjena EUR
Tekući računi	953.098	4.035.172	(3.082.074)
Depoziti na novčanom tržištu	1.861.761.734	1.599.827.033	261.934.701
Obratni repo ugovori	0	179.865.744	(179.865.744)
Ukupno	1.862.714.832	1.783.727.949	78.986.883

Do povećanja tih stavki u 2015. godini došlo je uglavnom zbog aprecijacije američkog dolara i japanskog jena u odnosu na euro.

Osim toga, po uvođenju jedinstvene valute u Litvi s učinkom od 1. siječnja 2015. središnja banka Lietuvos bankas prenijela je na ESB devizne pričuve nominirane u američkim dolarima u vrijednosti 287,9 mil. EUR.

Neto devizna sredstva ESB-a u američkim dolarima i japanskim jenima²⁸ na dan 31. prosinca 2015. iznosila su kako slijedi:

	2015. Valuta u mil.	2014. Valuta u mil.
Američki dolar	46.382	45.649
Japanski jen	1.085.596	1.080.094

3. Ostala potraživanja od kreditnih institucija iz europodručja nominirana u eurima

Na dan 31. prosinca 2015. ta se stavka sastojala od tekućih računa kod rezidenata europodručja.

4. Vrijednosni papiri rezidenata europodručja nominirani u eurima

4.1. Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike

Na dan 31. prosinca 2015. ta se stavka sastojala od vrijednosnih papira koje je ESB stekao u sklopu triju programa kupnje pokrivenih obveznica, programa za tržišta vrijednosnih papira, programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom i programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora.

Kupnja u sklopu prvog programa kupnje pokrivenih obveznica završena je 30. lipnja 2010., dok je drugi program kupnje pokrivenih obveznica završio 31. listopada 2012. Program za tržišta vrijednosnih papira završen je 6. rujna 2012.

U 2015. kupnje vrijednosnih papira u sklopu trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica i programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom proširene su kako bi se uključio program kupnje vrijednosnih papira javnog sektora.²⁹ Treći program kupnje pokrivenih obveznica, program kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom i program kupnje vrijednosnih papira javnog sektora zajedno čine prošireni program kupnje vrijednosnih papira.³⁰ Zbirne mjesečne kupnje

²⁸ Ta se sredstva sastoje od imovine umanjene za obveze nominirane u određenoj stranoj valuti i podliježu revalorizaciji zbog kretanja deviznih tečajeva. Obuhvaćena su na pozicijama „Potraživanja od rezidenata izvan europodručja nominirana u stranoj valuti“, „Potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti“, „Obračunani prihod i unaprijed plaćeni troškovi“, „Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u stranoj valuti“, „Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente“ (na strani obveza) i „Obračunani rashod i odgođeni prihod“, pri čemu se uzimaju u obzir transakcije povezane s terminskim ugovorima u stranoj valuti i valutne transakcije o razmjeni uključene u izvanbilančne stavke. Dobitci od razlika u cijeni financijskih instrumenata nominiranih u stranoj valuti koji proizlaze iz revalorizacije nisu uključeni.

²⁹ U sklopu tog programa ESB i nacionalne središnje banke na sekundarnom tržištu mogu kupiti vrijednosne papire nominirane u eurima koje izdaju središnje, regionalne ili lokalne države europodručja, priznate agencije koje se nalaze u europodručju te međunarodne organizacije i multilateralne razvojne banke koje se nalaze u europodručju.

³⁰ Dodatne pojedinosti o programu kupnje vrijednosnih papira možete pronaći na [mrežnim stranicama ESB-a](#).

vrijednosnih papira koje provode nacionalne središnje banke i Europska središnja banka iznose u prosjeku 60 mlrd. EUR i predviđa se da će se provoditi do kraja ožujka 2017., odnosno sve dok Upravno vijeće ne zaključi da je došlo do postojane prilagodbe inflacijskih kretanja u skladu s ciljem dosezanja razine stopa inflacije ispod, ali blizu 2 % u srednjoročnom razdoblju.

Vrijednosni papiri kupljeni u sklopu svih šest programa vrednuju se po amortiziranom trošku koji podliježe umanjenju (vidi „Vrijednosni papiri” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Godišnje provjere umanjenja obavljaju se na temelju procijenjenih nadoknadivih iznosa na kraju godine i odobrava ih Upravno vijeće. Na temelju ishoda ovogodišnjih provjera umanjenja utvrđen je samo jedan pokazatelj umanjenja, koji se odnosi na program za tržišta vrijednosnih papira. Međutim, taj pokazatelj nije utjecao na buduće novčane tokove za koje se očekivalo da će ih ESB primiti te stoga u 2015. nisu knjiženi gubitci.

Amortizirani trošak vrijednosnih papira koje je držao ESB, kao i njihova tržišna vrijednost³¹ (koja nije evidentirana u bilanci ni u računu dobiti i gubitka, nego se daje isključivo za usporedbu), iznose kako slijedi:

	2015. EUR		2014. EUR		Promjena EUR	
	Amortizirani trošak	Tržišna vrijednost	Amortizirani trošak	Tržišna vrijednost	Amortizirani trošak	Tržišna vrijednost
Prvi program kupnje pokrivenih obveznica	1.786.194.503	1.898.990.705	2.395.178.568	2.576.479.183	(608.984.065)	(677.488.478)
Drugi program kupnje pokrivenih obveznica	933.230.549	1.013.540.352	1.249.397.951	1.367.880.767	(316.167.402)	(354.340.415)
Treći program kupnje pokrivenih obveznica	11.457.444.451	11.396.084.370	2.298.798.185	2.314.787.199	9.158.646.266	9.081.297.171
Program za tržišta vrijednosnih papira	8.872.443.668	10.045.312.608	10.100.343.269	11.247.795.991	(1.227.899.601)	(1.202.483.383)
Program kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom	15.321.905.622	15.220.939.054	1.744.230.394	1.742.441.349	13.577.675.228	13.478.497.705
Program kupnje vrijednosnih papira javnog sektora	39.437.433.065	39.372.318.024	–	–	39.437.433.065	39.372.318.024
Ukupno	77.808.651.858	78.947.185.113	17.787.948.367	19.249.384.489	60.020.703.491	59.697.800.624

Do smanjenja amortiziranog troška portfelja koji se drže u sklopu (a) prvog i drugog programa kupnje pokrivenih obveznica i (b) programa za tržišta vrijednosnih papira došlo je zbog otkupa.

Upravno vijeće redovno procjenjuje financijske rizike povezane s vrijednosnim papirima koji se drže u sklopu svih tih programa.

5. Potraživanja unutar Eurosustava

5.1. Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava

Ta se stavka sastoji od potraživanja ESB-a prema nacionalnim središnjim bankama europodručja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Remuneracija

³¹ Tržišne su vrijednosti okvirne i izvedene su iz tržišnih kotacija. Kad tržišne kotacije nisu dostupne, tržišne se cijene procjenjuju pomoću internih modela Eurosustava.

tih potraživanja izračunava se svakodnevno po posljednjoj dostupnoj graničnoj kamatnoj stopi koju Eurosustav upotrebljava u aukcijama za glavne operacije refinanciranja (vidi bilješku 22.2. „Kamatni prihod koji proizlazi iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava”).

6. Ostala imovina

6.1. Materijalna i nematerijalna dugotrajna imovina

Ta se imovina na dan 31. prosinca 2015. sastojala od sljedećih stavki:

	2015. EUR	2014. EUR	Promjena EUR
Trošak nabave			
Zemljište i zgrade	1.027.242.937	997.154.850	30.088.087
Postrojenje u zgradi	219.897.386	212.838.181	7.059.205
Računalni hardver i softver	77.350.193	71.812.322	5.537.871
Oprema, namještaj i motorna vozila	92.000.437	82.854.876	9.145.561
Imovina u izgradnji	244.590	16.163.065	(15.918.475)
Ostala dugotrajna imovina	9.453.181	8.241.408	1.211.773
Ukupan trošak nabave	1.426.188.724	1.389.064.702	37.124.022
Akumulirana amortizacija			
Zemljište i zgrade	(79.468.891)	(88.477.513)	9.008.622
Postrojenje u zgradi	(15.827.521)	(72.342)	(15.755.179)
Računalni hardver i softver	(45.530.493)	(38.380.961)	(7.149.532)
Oprema, namještaj i motorna vozila	(20.831.615)	(11.908.686)	(8.922.929)
Ostala dugotrajna imovina	(883.374)	(628.541)	(254.833)
Ukupna akumulirana amortizacija	(162.541.894)	(139.468.043)	(23.073.851)
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.263.646.830	1.249.596.659	14.050.171

Nova zgrada ESB-a postala je spremna za upotrebu u studenome 2014. Stoga se, u skladu s računovodstvenom politikom ESB-a (vidi „Postupanje s dugotrajnom imovinom” u bilješkama o računovodstvenim politikama), s amortizacijom nove zgrade započelo u siječnju 2015.

Troškovi iz stavke „Imovina u izgradnji” smanjili su se uglavnom zbog dovršenja imovine povezane s novom zgradom ESB-a, koja je na dan 31. prosinca 2014. još bila u izgradnji, kao i zbog prijenosa povezanih troškova na odgovarajuće stavke dugotrajne imovine u 2015. Ti prijenosi, kao i daljnje aktivnosti povezane s novom zgradom ESB-a, uzrokovali su povećanje troškova na poziciji „Zemljište i zgrade” u 2015.

Smanjenje akumulirane amortizacije zemljišta i zgrada u 2015. rezultat je otpisa kapitaliziranih troškova obnove povezanih sa stavkama koje više nisu bile u upotrebi.

6.2. Ostala financijska imovina

Ta se stavka sastoji od ulaganja vlastitih sredstava ESB-a³² koja se drže kao izravna protustavka kapitalu i pričuvama ESB-a, kao i od ostale financijske imovine, uključujući 3211 dionica Banke za međunarodne namire (BIS) po trošku stjecanja u iznosu 41,8 mil. EUR.

Komponente te stavke su sljedeće:

	2015. EUR	2014. EUR	Promjena EUR
Tekući računi u eurima	30.000	4.684.410	(4.654.410)
Vrijednosni papiri nominirani u eurima	19.192.975.459	19.091.635.302	101.340.157
Obratni repo ugovori u eurima	1.188.997.789	1.488.138.078	(299.140.289)
Ostala financijska imovina	41.914.335	41.902.068	12.267
Ukupno	20.423.917.583	20.626.359.858	(202.442.275)

Namira u 2015. repo transakcija koje su 31. prosinca 2014. bile nepodmirene (vidi bilješku 12.3. „Razno”) pridonijela je ukupnom smanjenju ove stavke.

6.3. Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente

Ta se stavka uglavnom sastoji od promjena u vrednovanju valutnih ugovora o razmjeni i terminskih transakcija u stranoj valuti koje su 31. prosinca 2015. bile nepodmirene (vidi bilješku 19. „Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti”). Te promjene u vrednovanju proizlaze iz preračunavanja iznosa takvih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po deviznim tečajevima važećim na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima koje proizlaze iz preračunavanja transakcija po prosječnom trošku nabave dotične strane valute na taj dan (vidi „Izvanbilančni instrumenti” i „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

U tu su stavku također uključeni valorizacijski dobitci od nepodmirenih transakcija povezanih s kamatnim ugovorima o razmjeni (vidi bilješku 18. „Kamatni ugovori o razmjeni”).

6.4. Obračunani prihod i unaprijed plaćeni troškovi

U tu stavku u 2015. godini ušla je obračunana kuponska kamata na vrijednosne papire, uključujući nepodmireni iznos kamata plaćen prilikom stjecanja, u visini 1.186,6 mil. EUR (2014.: 603,9 mil. EUR) (vidi bilješku 2.2. „Salda kod banaka i ulaganja u vrijednosne papire, inozemni krediti i ostala inozemna imovina te potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti”, bilješku 4. „Vrijednosni papiri rezidenata europodručja nominirani u eurima” i bilješku 6.2. „Ostala financijska imovina”).

³² Repo ugovori provedeni u sklopu upravljanja portfeljem vlastitih sredstava iskazuju se pod stavkom „Razno” na strani obveza (vidi bilješku 12.3. „Razno”).

Uključena je i obračunana nedospjela kamata na salda unutar sustava TARGET2 za prosinac 2015., u iznosu 33,2 mil. EUR (2014.: 25,5 mil. EUR), te obračunana nedospjela kamata na potraživanja ESB-a u vezi s raspodjelom euronovčanica unutar Eurosustava za posljednje tromjesečje godine (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama), u iznosu 10,8 mil. EUR (2014.: 10,0 mil. EUR).

Nadalje, u tu su stavku uključeni (a) obračunani prihod od zajedničkih projekata Eurosustava (vidi bilješku 28. „Ostali prihodi”), (b) obračunani kamatni prihod od ostale financijske imovine i (c) razni unaprijed plaćeni troškovi.

6.5. Razno

Ta se stavka sastojala uglavnom od obračunanih iznosa privremeno raspodijeljene dobiti ESB-a (vidi „Privremena raspodjela dobiti” u bilješkama o računovodstvenim politikama te bilješku 11.2. „Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)”).

Bila su uključena i salda povezana s nepodmirenim valutnim ugovorima o razmjeni i terminskim transakcijama u stranoj valuti na dan 31. prosinca 2015. koja proizlaze iz prethodne konverzije takvih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po prosječnoj nabavnoj cijeni dotične valute na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima po kojima su prvotno bile knjižene (vidi „Izvanbilančni instrumenti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

7. Novčanice u optjecaju

Ta se stavka sastoji od udjela ESB-a (8 %) u ukupnom broju euronovčanica u optjecaju (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

8. Obveze prema ostalim rezidentima europodručja nominirane u eurima

8.1. Ostale obveze

Ta stavka obuhvaća depozite kojima se članice bankovnog udruženja za euro Euro Banking Association (EBA) koriste kako bi ESB-u pružile kolateral za plaćanja EBA-e koja se namiruju putem sustava TARGET2.

9. Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u eurima

Na dan 31. prosinca 2015. ovu je stavku činio iznos u visini 1,5 mlrd. EUR (2014.: 0,9 mlrd. EUR), a sastojao se od salda središnjih banaka izvan europodručja

kod ESB-a koja proizlaze iz, ili su protustavka, transakcija obrađenih putem sustava TARGET2. Do povećanja tih salda u 2015. došlo je zbog plaćanja rezidenata europodručja rezidentima izvan europodručja (vidi bilješku 11.2. „Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)”).

Ostatak ove stavke čini iznos od 0,8 mlrd. EUR (2014.: 0 EUR), koji proizlazi iz stalnog dogovora o međusobnoj valutnoj razmjeni sa središnjom bankom SAD-a. Prema tom dogovoru, središnja banka SAD-a putem transakcija razmjene osigurava američke dolare ESB-u s ciljem ponude kratkoročnog financiranja drugih ugovornih strana unutar Eurosustava u američkim dolarima. ESB istodobno ulazi u transakcije naizmjenične razmjene s nacionalnim središnjim bankama europodručja, koje dobivena sredstva upotrebljavaju za provođenje operacija puštanja likvidnosti u američkim dolarima u obliku obratnih transakcija s drugim ugovornim stranama unutar Eurosustava. Transakcije naizmjenične razmjene dovode do salda unutar Eurosustava između ESB-a i nacionalnih središnjih banaka (vidi bilješku 11.2. „Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)”). Nadalje, transakcije razmjene koje se provode sa središnjom bankom SAD-a i nacionalnim središnjim bankama europodručja za posljedicu imaju terminska potraživanja i obveze koji se evidentiraju na izvanbilančnim računima (vidi bilješku 19. „Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti”).

10. Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u stranoj valuti

10.1. Depoziti, salda i ostale obveze

Ta se stavka na dan 31. prosinca 2014. sastojala od obveza koje su proizašle iz repo ugovora sklopljenih s rezidentima izvan europodručja u vezi s upravljanjem deviznim pričuvama ESB-a.

Na dan 31. prosinca 2015. nije bilo povezanih obveza.

11. Obveze unutar Eurosustava

11.1. Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva

One predstavljaju obveze prema nacionalnim središnjim bankama europodručja koje su proizašle iz prijenosa deviznih pričuva na ESB kad su se priključile Eurosustavu.

	Od 1. siječnja 2015. EUR	Na dan 31. prosinca 2014. EUR
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	1.435.910.943	1.435.910.943
Deutsche Bundesbank	10.429.623.058	10.429.623.058
Eesti Pank	111.729.611	111.729.611
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	672.637.756	672.637.756
Bank of Greece	1.178.260.606	1.178.260.606
Banco de España	5.123.393.758	5.123.393.758
Banque de France	8.216.994.286	8.216.994.286
Banca d'Italia	7.134.236.999	7.134.236.999
Central Bank of Cyprus	87.679.928	87.679.928
Latvijas Banka	163.479.892	163.479.892
Lietuvos bankas	239.453.710	–
Banque centrale du Luxembourg	117.640.617	117.640.617
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	37.552.276	37.552.276
De Nederlandsche Bank	2.320.070.006	2.320.070.006
Österreichische Nationalbank	1.137.636.925	1.137.636.925
Banco de Portugal	1.010.318.483	1.010.318.483
Banka Slovenije	200.220.853	200.220.853
Národná banka Slovenska	447.671.807	447.671.807
Suomen Pankki – Finlands Bank	728.096.904	728.096.904
Ukupno	40.792.608.418	40.553.154.708

Potraživanje središnje banke Lietuvos bankas utvrđeno je u iznosu 239.453.710 EUR kako bi se osiguralo da odnos između tog potraživanja i agregatnog potraživanja priznatog drugim nacionalnim središnjim bankama država članica čija je valuta euro bude jednak odnosu između pondera središnje banke Lietuvos bankas u ključu za upis kapitala ESB-a i agregatnog pondera drugih središnjih banaka europodručja u tom ključu. Razlika između potraživanja i vrijednosti prenesene imovine (vidi bilješku 1. „Zlato i potraživanja u zlatu” te bilješku 2.2. „Salda kod banaka i ulaganja u vrijednosne papire, inozemni krediti i ostala inozemna imovina te potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti”) tretirana je kao dio doprinosa koje je središnja banka Lietuvos bankas u skladu s člankom 48. stavkom 2. Statuta ESSB-a trebala uplatiti u pričuve i rezervacije, koje su jednake pričuvama ESB-a na dan 31. prosinca 2014. (vidi bilješku 13. „Rezervacije” i bilješku 14. „Računi revalorizacije”).

Remuneracija tih obveza izračunava se svakodnevno po posljednjoj dostupnoj graničnoj kamatnoj stopi koju Eurosustav upotrebljava u aukcijama za glavne operacije refinanciranja, usklađenoj tako da odražava nulti prinos na komponentu zlata (vidi bilješku 22.3. „Remuneracija potraživanja nacionalnih središnjih banaka s osnove prenesenih deviznih pričuva”).

11.2. Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)

Ta se stavka u 2015. sastojala uglavnom od salda unutar sustava TARGET2 koja su nacionalne središnje banke europodručja imale prema ESB-u (vidi „Salda unutar ESSB-a / salda unutar Eurosustava” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Neto povećanje za tu poziciju rezultat je uglavnom kupnji vrijednosnih papira u

sklopu proširenog programa kupnje vrijednosnih papira (vidi bilješku 4. „Vrijednosni papiri rezidenata europodručja nominirani u eurima”), koji su namireni putem računa u sustavu TARGET2. Utjecaj kupnji djelomično je neutraliziran (a) otkupima vrijednosnih papira kupljenih u sklopu programa za tržišta vrijednosnih papira i prvih dvaju programa kupnje pokrivenih obveznica koji su također namireni putem računa u sustavu TARGET2, (b) povećanjem iznosa koji se odnose na transakcije naizmjenične razmjene provedene s nacionalnim središnjim bankama u vezi s operacijama puštanja likvidnosti u američkim dolarima i (c) namirom plaćanja od strane rezidenata europodručja prema rezidentima izvan europodručja putem sustava TARGET2 (vidi bilješku 9. „Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u eurima”).

Remuneracija pozicija unutar sustava TARGET2, uz iznimku salda koja proizlaze iz transakcija naizmjenične razmjene u vezi s operacijama puštanja likvidnosti u američkim dolarima, izračunava se svakodnevno po posljednjoj dostupnoj graničnoj kamatnoj stopi koju Eurosustav upotrebljava u aukcijama za glavne operacije refinanciranja.

U tu je stavku bio uključen i iznos koji se duguje nacionalnim središnjim bankama europodručja s obzirom na privremenu raspodjelu dobiti ESB-a (vidi „Privremena raspodjela dobiti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

	2015. EUR	2014. EUR
Dugovanja nacionalnim središnjim bankama europodručja povezana sa sustavom TARGET2	812.734.808.529	612.892.597.646
Potraživanja od nacionalnih središnjih banaka europodručja povezana sa sustavom TARGET2	(730.463.422.714)	(590.153.944.468)
Dugovanja nacionalnim središnjim bankama europodručja povezana s privremenom raspodjelom dobiti ESB-a	812.134.494	840.719.787
Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)	83.083.520.309	23.579.372.965

12. Ostale obveze

12.1. Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente

Ta se stavka uglavnom sastoji od promjena u vrednovanju valutnih ugovora o razmjeni i terminskih transakcija u stranoj valuti koje su 31. prosinca 2015. bile nepodmirene (vidi bilješku 19. „Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti”). Te promjene u vrednovanju proizlaze iz preračunavanja iznosa takvih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po deviznim tečajevima važećim na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima koje proizlaze iz preračunavanja transakcija po prosječnom trošku nabave dotične strane valute na taj dan (vidi „Izvanbilančni instrumenti” i „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

U tu su stavku uključeni i gubitci od usklađivanja vrijednosti nepodmirenih transakcija povezanih s kamatnim ugovorima o razmjeni (vidi bilješku 18. „Kamatni ugovori o razmjeni”).

12.2. Obračunani rashod i odgođeni prihod

Na dan 31. prosinca 2015. ta je stavka obuhvaćala obveze za obračunane kamate prema nacionalnim središnjim bankama za cijelu 2015. godinu s obzirom na njihova potraživanja s osnove deviznih pričuva prenesenih na ESB (vidi bilješku 11.1. „Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva”) te obveze za obračunane kamate koje proizlaze iz salda unutar sustava TARGET2 prema nacionalnim središnjim bankama za posljednji mjesec u 2015. godini. Ti su iznosi podmireni u siječnju 2016.

Ta je stavka također obuhvaćala (a) odgođeni prihod povezan s Jedinstvenim nadzornim mehanizmom (vidi bilješku 26. „Prihod i rashod povezan s nadzornim zadaćama”), (b) administrativna vremenska razgraničenja i (c) obračunani rashod za financijske instrumente.

	2015. EUR	2014. EUR	Promjena EUR
Devizne pričuve prenesene na ESB	17.576.514	57.015.146	(39.438.632)
TARGET2	36.393.921	26.309.091	10.084.830
Ostali obračunani rashodi	41.573.554	12.867.414	28.706.140
Ukupno	95.543.989	96.191.651	(647.662)

12.3. Razno

Ta je stavka u 2015. uključivala salda povezana s valutnim ugovorima o razmjeni i terminskim transakcijama u stranoj valuti koje su 31. prosinca 2015. bile nepodmirene (vidi bilješku 19. „Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti”). Ta salda proizlaze iz preračunavanja takvih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po prosječnom trošku nabave dotične valute na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima po kojima su te transakcije prvotno bile knjižene (vidi „Izvanbilančni instrumenti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Na dan 31. prosinca 2014. u tu su stavku bile uključene nepodmirene repo transakcije u iznosu 150,1 mil. EUR, provedene u vezi s upravljanjem vlastitim sredstvima ESB-a. Na dan 31. prosinca 2015. nije bilo nepodmirenenih povezanih transakcija.

*Mirovinski planovi ESB-a, ostala primanja nakon prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja*³³

Osim toga, u ovu je stavku ušla i neto obveza ESB-a na temelju definiranih primanja poslije prestanka zaposlenja i ostalih dugoročnih primanja zaposlenika i članova

³³ U svim se tablicama te bilješke, u stupcima „Odbori”, iskazuju iznosi i za Izvršni odbor i za Nadzorni odbor.

Izvršnog odbora, kao i članova Nadzornog odbora koji su zaposlenici ESB-a, u iznosu 385,5 mil. EUR (2014.: 459,7 mil. EUR).

Bilanca

Iznosi priznati u bilanci s obzirom na primanja nakon prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja zaposlenika bili su sljedeći:

	Zaposlenici u 2015. mil. EUR	Odbori u 2015. mil. EUR	Ukupno u 2015. mil. EUR	Zaposlenici u 2014. mil. EUR	Odbori u 2014. mil. EUR	Ukupno u 2014. mil. EUR
Sadašnja vrijednost obveze	1.116,7	24,1	1.140,8	1.087,1	24,5	1.111,6
Fer vrijednost imovine plana	(755,3)	–	(755,3)	(651,9)	–	(651,9)
Neto obveza na temelju definiranih primanja priznata u bilanci	361,4	24,1	385,5	435,2	24,5	459,7

U 2015. godini sadašnja je vrijednost obveze prema zaposlenicima u visini 1.116,7 mil. EUR (2014.: 1.087,1 mil. EUR) uključivala i primanja koja se financiraju bez fondova u iznosu 155,9 mil. EUR (2014.: 170,3 mil. EUR), što se odnosi na primanja nakon prestanka zaposlenja osim mirovina te na ostala dugoročna primanja. Za primanja nakon prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja članova Izvršnog odbora ESB-a i članova Nadzornog odbora ustanovljen je sustav financiranja bez fondova.

Račun dobiti i gubitka

U računu dobiti i gubitka za 2015. godinu priznati su sljedeći iznosi:

	Zaposlenici u 2015. mil. EUR	Odbori u 2015. mil. EUR	Ukupno u 2015. mil. EUR	Zaposlenici u 2014. mil. EUR	Odbori u 2014. mil. EUR	Ukupno u 2014. mil. EUR
Trošak tekućeg rada	120,0	1,9	121,9	41,7	1,2	42,9
Neto kamata na neto obvezu na temelju definiranih primanja	9,5	0,5	10,0	4,5	0,7	5,2
<i>od toga:</i>						
<i>Trošak na obvezu</i>	22,9	0,5	23,4	25,1	0,7	25,8
<i>Prihod od imovine plana</i>	(13,4)	–	(13,4)	(20,6)	–	(20,6)
(Dobitci)/gubitci od revalorizacije ostalih dugoročnih primanja	2,6	(0,1)	2,5	7,8	0,3	8,1
Ukupno uključeno u stavku „Troškovi za zaposlenike“	132,1	2,3	134,4	54,0	2,2	56,2

Trošak tekućeg rada u 2015. godini povećao se na 121,9 mil. EUR (2014.: 42,9 mil. EUR), zahvaljujući (a) smanjenju diskontne stope s 3,75 %, koliko je iznosila 2013., na 2,00 % u 2014.³⁴ i (b) većem prosječnom broju članova plana u 2015.

³⁴ Trošak tekućeg rada procjenjuje se pomoću diskontne stope iz prethodne godine.

Promjene obveze na temelju definiranih primanja, imovine plana i rezultata revalorizacije

Promjene sadašnje vrijednosti obveze na temelju definiranih primanja su sljedeće:

	Zaposlenici u 2015. mil. EUR	Odbori u 2015. mil. EUR	Ukupno u 2015. mil. EUR	Zaposlenici u 2014. mil. EUR	Odbori u 2014. mil. EUR	Ukupno u 2014. mil. EUR
Početna obveza na temelju definiranih primanja	1.087,1	24,5	1.111,6	650,6	17,8	668,4
Trošak tekućeg rada	120,0	1,9	121,9	41,7	1,2	42,9
Kamatni trošak na obvezu	22,9	0,5	23,4	25,1	0,7	25,8
Doprinosi koje plaćaju sudionici plana	21,7	0,2	21,9	14,0	0,1	14,1
Isplaćena primanja	(7,5)	(0,8)	(8,3)	(7,1)	(0,8)	(7,9)
Revalorizacijski (dobitci)/gubitci	(127,5)	(2,2)	(129,7)	362,8	5,5	368,3
Zaključna obveza na temelju definiranih primanja	1.116,7	24,1	1.140,8	1.087,1	24,5	1.111,6

Ukupni revalorizacijski dobitci za 2015. u iznosu 129,7 mil. EUR na temelju obveze za definirana primanja nastali su prvenstveno zbog povećanja diskontne stope s 2,0 % u 2014. na 2,5 % u 2015. godini. To je usporedivo s revalorizacijskim gubitcima za 2014. u iznosu 368,3 mil. EUR, koji su nastali prvenstveno zbog smanjenja diskontne stope s 3,75 % u 2013. na 2,0 % u 2014. godini.

U 2015. došlo je do sljedećih promjena fer vrijednosti imovine plana u stupu definiranih primanja koji se odnosi na zaposlenike:

	2015. mil. EUR	2014. mil. EUR
Početna fer vrijednost imovine plana	651,9	536,5
Kamatni prihod od imovine plana	13,4	20,6
Revalorizacijski dobitci	26,8	49,7
Doprinosi koje plaća poslodavac	46,9	36,4
Doprinosi koje plaćaju sudionici plana	21,7	14,0
Isplaćena primanja	(5,4)	(5,3)
Zaključna fer vrijednost imovine plana	755,3	651,9

Revalorizacijski dobitci od imovine plana i u 2015. i u 2014. godini odraz su činjenice da su stvarni prinosi od udjela u fondovima bili viši od procijenjenog kamatnog prihoda od imovine plana.

Rast doprinosa koje su uplatili i ESB i sudionici plana u 2015. uglavnom je bio posljedica većeg broja sudionika plana u toj godini (vidi bilješku 29. „Troškovi za zaposlenike“).

U 2015. je došlo do sljedećih promjena revalorizacijskih rezultata (vidi bilješku 14. „Računi revalorizacije”):

	2015. mil. EUR	2014. mil. EUR
Početni revalorizacijski dobitci/(gubitci)	(305,6)	4,8
Doprinosi nacionalnih središnjih banaka koje su se priključile Eurosustavu ³⁵	(1,8)	0,0
Dobitci od imovine plana	26,8	49,7
Dobitci/(gubitci) po obvezi	129,7	(368,3)
Gubitci/(dobitci) priznati u računu dobiti i gubitka	2,5	8,1
Zaključni revalorizacijski gubitci uključeni u stavku „Računi revalorizacije”³⁶	(148,4)	(305,6)

Ključne pretpostavke

Prilikom pripreme vrednovanja spomenutih u ovoj bilješci aktuari su se koristili pretpostavkama koje je Izvršni odbor prihvatio za potrebe računovodstva i objavljivanja. Osnovne pretpostavke upotrijebljene za izračun obveza za shemu primanja su sljedeće:

	2015. %	2014. %
Diskontna stopa	2,50	2,00
Očekivani povrat na imovinu plana ³⁷	3,50	3,00
Opća buduća povećanja plaća ³⁸	2,00	2,00
Buduća povećanja mirovina ³⁹	1,40	1,40

Nadalje, dobrovoljni doprinosi koje su zaposlenici uplaćivali u stup definiranih doprinosa u 2015. iznosili su 123,3 mil. EUR (2014.: 110,6 mil. EUR). Ti su doprinosi uloženi u imovinu plana, ali stvaraju i odgovarajuću obvezu jednake vrijednosti.

13. Rezervacije

Ta se stavka uglavnom sastoji od rezervacija za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata.

³⁵ Nakon uvođenja jedinstvene valute u Litvi, središnja banka Lietuvos bankas uplatila je doprinose na sve revalorizacijske račune ESB-a. Nepodmireni revalorizacijski gubitci koji su uključeni u revalorizacijske račune na dan 31. prosinca 2014. doveli su do smanjenja doprinosa središnje banke Lietuvos bankas.

³⁶ Može se dogoditi da zbrojevi ne budu točni zbog zaokruživanja.

³⁷ Te su pretpostavke upotrijebljene za izračun onog dijela obveza ESB-a na temelju definiranih primanja koji se financira imovinom za koju postoji kapitalno jamstvo.

³⁸ Osim toga, ostavljen je prostor za potencijalna pojedinačna povećanja plaća u visini do 1,8 % godišnje, ovisno o dobi sudionika plana.

³⁹ Prema pravilima mirovinskog plana ESB-a, mirovine će se povećavati na godišnjoj razini. Ako opća usklađivanja plaća za zaposlenike ESB-a budu ispod razine inflacije, svako će povećanje mirovina biti u skladu s općim usklađivanjem plaća. Ako opća usklađivanja plaća prijeđu razinu inflacije, iste će se stope primijeniti za utvrđivanje povećanja mirovina, pod uvjetom da financijsko stanje mirovinskih planova ESB-a dopušta takvo povećanje.

Rezervacije za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata upotrebljavat će se do mjere koju Upravno vijeće bude smatralo potrebnom radi nadoknade budućih realiziranih i nerealiziranih gubitaka, osobito gubitaka od usklađivanja vrijednosti koji ne ulaze u račune revalorizacije. Visina iznosa i daljnja potreba za tim rezervacijama preispituje se na godišnjoj razini, na temelju procjene ESB-a o vlastitoj izloženosti navedenim rizicima, uzimajući u obzir niz činitelja. Iznos rezervacija, zajedno s bilo kojim iznosom koji se drži u fondu opće pričuve, ne smije prelaziti vrijednost kapitala ESB-a koji su uplatile nacionalne središnje banke europa područja.

Nakon uvođenja jedinstvene valute u Litvi središnja banka Lietuvos bankas uplatila je iznos od 44.728.929 EUR u rezervacije za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata s učinkom od 1. siječnja 2015.⁴⁰ te time povećala iznos rezervacija na 7.619.884.851 EUR. Nakon povećanja uplaćenog kapitala ESB-a u 2015. (vidi bilješku 15. „Kapital i pričuve”) taj iznos odgovara vrijednosti kapitala ESB-a koji su uplatile nacionalne središnje banke europa područja s danom 31. prosinca 2015.

14. Računi revalorizacije

Ta se stavka sastoji uglavnom od revalorizacijskih salda koja proizlaze iz nerealiziranih dobitaka od imovine, obveza i izvanbilančnih instrumenata (vidi „Priznavanje prihoda”, „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti”, „Vrijednosni papiri” i „Izvanbilančni instrumenti” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Uključuje i revalorizirane vrijednosti neto obveze ESB-a na temelju definiranih primanja u odnosu na primanja poslije prestanka zaposlenja (vidi „Mirovinski plan ESB-a, ostala primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja” u bilješkama o računovodstvenim politikama i bilješku 12.3. „Razno”).

Po prihvaćanju jedinstvene valute u Litvi središnja banka Lietuvos bankas na ta je salda uplatila iznos u visini 117,7 mil. EUR s učinkom od 1. siječnja 2015.

	2015. EUR	2014. EUR	Promjena EUR
Zlato	11.900.595.095	12.065.394.836	(164.799.741)
Stana valuta	12.272.562.352	7.046.435.041	5.226.127.311
Vrijednosni papiri i ostali instrumenti	808.078.836	1.131.424.399	(323.345.563)
Neto obveza na temelju definiranih primanja u odnosu na primanja poslije prestanka zaposlenja	(148.413.109)	(305.609.580)	157.196.471
Ukupno	24.832.823.174	19.937.644.696	4.895.178.478

Do povećanja iznosa računa revalorizacije prvenstveno je došlo zbog deprecijacije eura u odnosu na američki dolar i japanski jen tijekom 2015.

⁴⁰ Taj je doprinos uplaćen u skladu s člankom 48. stavkom 2. Statuta ESSB-a.

Za revalorizaciju na kraju godine upotrebljavali su se sljedeći devizni tečajevi:

Tečajevi	2015.	2014.
Američkih dolara za euro	1,0887	1,2141
Japanskih jena za euro	131,07	145,23
Eura za SDR	1,2728	1,1924
Eura za finu uncu zlata	973,225	987,769

15. Kapital i pričuve

15.1. Kapital

Litva je prihvatila jedinstvenu valutu 1. siječnja 2015. U skladu s člankom 48. stavkom 1. Statuta ESSB-a, središnja banka Lietuvos bankas na dan 1. siječnja 2015.⁴¹ uplatila je iznos 43,051,594 EUR, odnosno ostatak svojeg upisa kapitala ESSB-a. Uplaćeni kapital ESSB-a zbog toga se povećao s 7.697.025.340 EUR na dan 31. prosinca 2014. na 7.740.076.935 EUR na dan 1. siječnja 2015., kao što je prikazano u tablici.⁴²

⁴¹ Odluka (EU) 2015/287 ESSB-a od 31. prosinca 2014. o uplati kapitala, prijenosu deviznih pričuva i doprinosima središnje banke Lietuvos bankas u pričuve i rezervacije Europske središnje banke, (ESB/2014/61), SL L 50, 21.2.2015., str. 44.

⁴² Pojedinačni iznosi prikazani su zaokruženi na najbliži cijeli euro. Zbog zaokruživanja moguće je da međuzbrojevi ili konačni zbrojevi u tablici ne budu točni.

	Ključ za upis kapitala od 1. siječnja 2015. %	Uplaćeni kapital od 1. siječnja 2015. EUR	Ključ za upis kapitala na dan 31. prosinca 2014. %	Uplaćeni kapital na dan 31. prosinca 2014. EUR
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	2,4778	268.222.025	2,4778	268.222.025
Deutsche Bundesbank	17,9973	1.948.208.997	17,9973	1.948.208.997
Eesti Pank	0,1928	20.870.614	0,1928	20.870.614
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	1,1607	125.645.857	1,1607	125.645.857
Bank of Greece	2,0332	220.094.044	2,0332	220.094.044
Banco de España	8,8409	957.028.050	8,8409	957.028.050
Banque de France	14,1792	1.534.899.402	14,1792	1.534.899.402
Banca d'Italia	12,3108	1.332.644.970	12,3108	1.332.644.970
Central Bank of Cyprus	0,1513	16.378.236	0,1513	16.378.236
Latvijas Banka	0,2821	30.537.345	0,2821	30.537.345
Lietuvos bankas	0,4132	44.728.929	–	–
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	21.974.764	0,2030	21.974.764
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	0,0648	7.014.605	0,0648	7.014.605
De Nederlandsche Bank	4,0035	433.379.158	4,0035	433.379.158
Österreichische Nationalbank	1,9631	212.505.714	1,9631	212.505.714
Banco de Portugal	1,7434	188.723.173	1,7434	188.723.173
Banka Slovenije	0,3455	37.400.399	0,3455	37.400.399
Národná banka Slovenska	0,7725	83.623.180	0,7725	83.623.180
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2564	136.005.389	1,2564	136.005.389
Ukupno za nacionalne središnje banke europodručja	70,3915	7.619.884.851	69,9783	7.575.155.922
Българска народна банка (Bugarska središnja banka)	0,8590	3.487.005	0,8590	3.487.005
Česká národní banka	1,6075	6.525.450	1,6075	6.525.450
Danmarks Nationalbank	1,4873	6.037.512	1,4873	6.037.512
Hrvatska narodna banka	0,6023	2.444.963	0,6023	2.444.963
Lietuvos bankas	–	–	0,4132	1.677.335
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	5.601.129	1,3798	5.601.129
Narodowy Bank Polski	5,1230	20.796.192	5,1230	20.796.192
Banca Națională a României	2,6024	10.564.124	2,6024	10.564.124
Sveriges Riksbank	2,2729	9.226.559	2,2729	9.226.559
Bank of England	13,6743	55.509.148	13,6743	55.509.148
Ukupno za nacionalne središnje banke izvan europodručja	29,6085	120.192.083	30,0217	121.869.418
Ukupno	100,0000	7.740.076.935	100,0000	7.697.025.340

Nacionalne središnje banke izvan europodručja dužne su 3,75 % svojeg upisanog kapitala uplatiti kao doprinos za troškove poslovanja ESB-a. Na kraju 2015. taj je doprinos iznosio ukupno 120.192.083 EUR. Nacionalne središnje banke izvan europodručja nemaju pravo na udio u raspoloživoj dobiti ESB-a, uključujući prihod od raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava, niti su obvezne podmirivati gubitak ESB-a.

Izvanbilančni instrumenti

16. Program automatiziranog pozajmljivanja vrijednosnih papira

U okviru upravljanja vlastitim sredstvima ESB-a, u ESB-u postoji sporazum o programu pozajmljivanja vrijednosnih papira, pri čemu imenovani posrednik ulazi u transakciju pozajmljivanja vrijednosnih papira u ime ESB-a s većim brojem određenih prihvatljivih drugih ugovornih strana.

Osim toga, ESB je, u skladu s odlukama Upravnog vijeća, stavio na raspolaganje za pozajmljivanje svoje vrijednosne papire kupljene u sklopu prvog, drugog i trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica, kao i svoje vrijednosne papire kupljene u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora te one kupljene u okviru programa za tržišta vrijednosnih papira koji su također raspoloživi za kupnju u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora.

Kao posljedica sporazuma ESB-a o pozajmljivanju vrijednosnih papira drugoj ugovornoj strani, na dan 31. prosinca 2015. ostale su nepodmirene obratne transakcije u vrijednosti 4,5 mlrd. EUR (2014.: 4,8 mlrd. EUR). Od tog se iznosa 0,3 mlrd. EUR (2014.: 0 EUR) odnosilo na pozajmljivanje vrijednosnih papira za potrebe monetarne politike.

17. Kamatne ročnice

Na dan 31. prosinca 2015. bile su nepodmirene sljedeće transakcije u stranoj valuti, prikazane po tržišnom tečaju na kraju godine:

Kamatne ročnice u stranoj valuti	Vrijednost ugovora 2015. EUR	Vrijednost ugovora 2014. EUR	Promjena EUR
Kupljeno	694.406.172	911.374.681	(216.968.509)
Prodano	690.554.100	1.001.647.311	(311.093.211)

Te su se transakcije provodile u sklopu upravljanja deviznim pričuvama ESB-a.

18. Kamatni ugovori o razmjeni

Transakcije povezane s kamatnim ugovorima o razmjeni sa zamišljenom vrijednošću ugovora u visini 274,5 mil. EUR (2014.: 270,8 mil. EUR), prikazane po tržišnim tečajevima na kraju godine, bile su nepodmirene na dan 31. prosinca 2015. Te su se transakcije provodile u sklopu upravljanja deviznim pričuvama ESB-a.

19. Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti

Upravljanje deviznim pričuvama

Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti tijekom 2015. godine provodili su se u sklopu upravljanja deviznim pričuvama ESB-a. Potraživanja i obveze koji proizlaze iz tih transakcija, a koji su bili nepodmireni na dan 31. prosinca 2015. s datumom namire u 2016., prikazani su po tržišnom tečaju na kraju godine kako slijedi:

Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti	2015. EUR	2014. EUR	Promjena EUR
Potraživanja	2.467.131.004	1.899.819.430	567.311.574
Obveze	2.484.517.472	1.777.894.537	706.622.935

Operacije puštanja likvidnosti

Potraživanja i obveze nominirani u američkim dolarima s datumom namire u 2016., koji su nastali u vezi s puštanjem likvidnosti u američkim dolarima drugim ugovornim stranama unutar Eurosustava (vidi bilješku 9. „Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u eurima”), na dan 31. prosinca 2015. bili su nepodmireni.

20. Upravljanje poslovima pozajmljivanja i uzajmljivanja

ESB je u 2015. i dalje bio odgovoran za upravljanje operacijama pozajmljivanja i uzajmljivanja EU-a u sklopu mehanizma za srednjoročnu financijsku pomoć, Mehanizma za europsku financijsku stabilnost, Europskog fonda za financijsku stabilnost i Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM), kao i za ugovor o kreditima za Grčku. ESB je u 2015. obrađivao uplate koje se odnose na te poslove, kao i plaćanja u obliku članskog upisa odobrenog temeljnog kapitala ESM-a.

21. Potencijalne obveze za parnice u tijeku

Nekoliko je štediša, dioničara i imatelja obveznica ciparskih kreditnih institucija podiglo tri tužbe protiv ESB-a i ostalih institucija EU-a. Tužitelji su tvrdili da su pretrpjeli financijske gubitke zbog postupaka koji su po njihovu mišljenju doveli do restrukturiranja tih kreditnih institucija u sklopu programa financijske pomoći za Cipar. Opći sud Europske unije u cijelosti je odbacio dvanaest sličnih slučajeva kao nedopuštene. Žalbe su podnesene protiv osam takvih presuda. Sudjelovanje ESB-a u procesu koji je doveo do zaključenja programa financijske pomoći bilo je ograničeno na pružanje tehničkih savjeta, u skladu s Ugovorom o Europskom stabilizacijskom mehanizmu i u suradnji s Europskom komisijom, te na davanje neobvezujućih mišljenja o nacrtu ciparskog zakona o sanaciji. Stoga se smatra da ESB neće pretrpjeti gubitke zbog tih parnica.

Bilješke o računu dobiti i gubitka

22. Neto kamatni prihodi

22.1. Kamatni prihodi od deviznih pričuva

Ta stavka uključuje kamatne prihode, bez kamatnog troška, s obzirom na neto devizne pričuve ESB-a, kako slijedi:

	2015. EUR	2014. EUR	Promjena EUR
Kamatni prihod od tekućih računa	552.459	548.634	3.825
Kamatni prihod od depozita na tržištu novca	6.306.443	4.234.448	2.071.995
Kamatni prihod od repo ugovora	38.311	208.426	(170.115)
Kamatni prihod od obratnih repo ugovora	2.920.201	867.860	2.052.341
Kamatni prihod od vrijednosnih papira	261.121.900	206.165.493	54.956.407
Neto kamatni prihod/(rashod) od kamatnih ugovora o razmjeni	(861.355)	407.588	(1.268.943)
Kamatni prihod od terminskih transakcija u stranoj valuti i valutnih ugovora o razmjeni	13.127.982	4.570.710	8.557.272
Kamatni prihod od deviznih pričuva (neto)	283.205.941	217.003.159	66.202.782

Do ukupnog povećanja neto kamatnih prihoda u 2015. došlo je uglavnom zbog višeg kamatnog prihoda ostvarenog od portfelja u američkim dolarima i zbog aprecijacije američkog dolara u odnosu na euro.

22.2. Kamatni prihod koji proizlazi iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava

Ta se stavka sastoji od kamatnog prihoda povezanog s udjelom ESB-a od 8 % u ukupnom izdanju euronovčanica (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama i bilješku 5.1. „Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava”). Unatoč porastu prosječne vrijednosti novčanica u optjecaju za 8,1 %, u 2015. godini došlo je do smanjenja prihoda zbog toga što je prosječna kamatna stopa za glavne operacije refinanciranja bila niža nego u 2014. (0,05 % u 2015. u odnosu na 0,16 % u 2014.).

22.3. Remuneracija potraživanja nacionalnih središnjih banaka s osnove prenesenih deviznih pričuva

Na ovoj se poziciji navodi naknada isplaćena nacionalnim središnjim bankama europodručja za potraživanja od ESB-a s osnove deviznih pričuva prenesenih prema članku 30. stavku 1. Statuta ESSB-a (vidi bilješku 11.1. „Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva”). Smanjenje te naknade u 2015. odraz je činjenice da je prosječna kamatna stopa za glavne operacije refinanciranja bila niža nego u 2014. godini.

22.4. Ostali kamatni prihodi i ostali kamatni rashodi

U 2015. godini u ove je stavke bio uključen neto kamatni prihod u visini 608,7 mil. EUR (2014.: 727,7 mil. EUR) od vrijednosnih papira koje je ESB kupio u sklopu programa za tržišta vrijednosnih papira, dok je neto kamatni prihod od ostalih vrijednosnih papira kupljenih za potrebe monetarne politike iznosio 280,9 mil. EUR (2014.: 174,9 mil. EUR).

U njih je bio uključen i kamatni prihod u iznosu 0,4 mlrd. EUR (2014.: 1,1 mlrd. EUR) i rashod u visini 0,4 mlrd. EUR (2014.: 1,1 mlrd. EUR) koji proizlaze iz salda unutar sustava TARGET2 (vidi bilješku 11.2. „Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)” i bilješku 9. „Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u eurima”). Kamatni prihod i kamatni rashod koji se odnose na drugu imovinu i obveze nominirane u eurima također su prikazani na tim pozicijama.

23. Realizirani dobitci/gubitci od financijskih operacija

Neto realizirani dobitci od financijskih operacija u 2015. godini bili su sljedeći:

	2015. EUR	2014. EUR	Promjena EUR
Neto realizirani dobitci od razlika u cijeni	175.959.137	47.223.558	128.735.579
Neto realizirani dobitci od tečajnih razlika i razlika u cijeni zlata	38.474.593	10.036.857	28.437.736
Neto realizirani dobitci od financijskih operacija	214.433.730	57.260.415	157.173.315

U neto realizirane dobitke od razlika u cijeni bili su uključeni realizirani dobitci i gubitci od vrijednosnih papira, kamatnih ročnica i kamatnih ugovora o razmjeni. Do ukupnog povećanja neto realiziranih dobitaka od razlika u cijeni u 2015. došlo je prvenstveno zbog realiziranih dobitaka koji su bili viši od razlika u cijeni ostvarenih od vrijednosnih papira u portfelju u američkim dolarima.

24. Umanjenja financijske imovine i pozicija

U 2015. došlo je do sljedećih umanjena financijske imovine i pozicija:

	2015. EUR	2014. EUR	Promjena EUR
Nerealizirani gubitci od razlika u cijeni vrijednosnih papira	(63.827.424)	(7.664.489)	(56.162.935)
Nerealizirani gubitci od razlika u cijeni kamatnih ugovora o razmjeni	(223.892)	(198.804)	(25.088)
Nerealizirani gubitci od tečajnih razlika	(1.901)	–	(1.901)
Ukupna umanjena	(64.053.217)	(7.863.293)	(56.189.924)

Veća umanjena u usporedbi s 2014. uglavnom su posljedica ukupnog smanjenja tržišnih cijena vrijednosnih papira koji se drže u portfelju američkog dolara.

25. Neto prihod/rashod od naknada i provizija

	2015. EUR	2014. EUR	Promjena EUR
Prihod od naknada i provizija	277.324.169	30.024.834	247.299.335
Rashod od naknada i provizija	(8.991.908)	(1.866.180)	(7.125.728)
Neto prihod od naknada i provizija	268.332.261	28.158.654	240.173.607

Prihod na ovoj poziciji u 2015. sastojao se uglavnom od naknada za nadzor (vidi bilješku 26. „Prihod i rashod povezan s nadzornim zadaćama”), a u njega su bile uključene i kazne izrečene kreditnim institucijama zbog nepridržavanja odredaba o minimalnim obveznim pričuvama. Rashod se uglavnom sastojao od naknada vanjskim upraviteljima imovinom koji su provodili kupnje prihvatljivih vrijednosnih papira osiguranih imovinom prema izričitim uputama i u ime Eurosustava. Također je obuhvaćao naknade koje se odnose na tekuće račune i transakcije kamatnim ročnicama (vidi bilješku 17. „Kamatne ročnice”).

26. Prihod i rashod povezan s nadzornim zadaćama

Rashod ESB-a povezan s njegovim nadzornim zadaćama nadoknađuje se putem godišnjih naknada koje se ubiru od nadziranih subjekata. Taj se rashod sastoji prvenstveno od troškova koji su izravno povezani s nadzornim zadaćama ESB-a, kao što su izravan nadzor značajnih subjekata, nadgledanje nadzora manje značajnih subjekata te provođenje horizontalnih zadaća i specijaliziranih usluga. Obuhvaća i troškove koji su neizravno povezani s nadzornim zadaćama ESB-a, kao što su usluge koje pružaju područja za potporu ESB-a, uključujući upravljanje poslovnim prostorijama, upravljanje ljudskim potencijalima i usluge informacijske tehnologije.

Prihod povezan s nadzornim zadaćama ESB-a u 2015. bio je sljedeći:

	2015. EUR	2014. ⁴³ EUR
Naknade za nadzor	277.086.997	29.973.012
<i>od toga:</i>		
<i>Naknade koje se ubiru od značajnih subjekata ili značajnih grupa</i>	<i>245.620.964</i>	<i>25.622.812</i>
<i>Naknade koje se ubiru od manje značajnih subjekata ili manje značajnih grupa</i>	<i>31.466.033</i>	<i>4.350.200</i>
Ukupni prihod od nadzornih zadaća	277.086.997	29.973.012

Prihod od naknada za nadzor uključen je u stavku „Neto prihod od naknada i provizija” (vidi bilješku 25. „Neto prihod/rashod od naknada i provizija”).

Na temelju procjene godišnjeg rashoda ESB je u travnju 2015. najavio da će godišnje naknade za nadzor za 2015. iznositi 296,0 mil. EUR.⁴⁴ Višak od 18,9 mil.

⁴³ Za 2014. godinu ESB je putem naknada za nadzor naplatio troškove povezane sa svojim zadaćama nadzora za razdoblje počevši od studenog 2014., kada je preuzeo nadzorne zadaće.

⁴⁴ Taj iznos, zajedno s troškovima koji su nastali u posljednja dva mjeseca 2014., a koji su iznosili 30,0 mil. EUR, fakturiran je u 2015. s datumom dospjeća 20. studenog 2015.

EUR u usporedbi sa stvarnim rashodom od 277,1 mil. EUR prikazan je pod stavkom „Obračunani rashod i odgođeni prihod” (vidi bilješku 12.2. „Obračunani rashod i odgođeni prihod”) te će se za taj iznos smanjiti naknada za nadzor koja će se ubirati u 2016.

Na kraju 2015. još su trebali biti primljeni manji iznosi povezani s naknadama, kao i kamate zaračunane nadziranim subjektima za zakašnjela plaćanja. ESB poduzima sve potrebne mjere za naplatu nenaplaćenih iznosa od nadziranih subjekata.

Nadalje, ESB ima pravo izricanja novčanih kazni ili periodičnih penala poduzetnicima koji ne ispunjavaju obveze na temelju njegovih uredaba ili odluka. U 2015. nisu izrečene takve kazne ni penali.

Rashod ESB-a za 2015. iznosio je:

	2015. EUR	2014. ⁴⁵ EUR
Plaće i ostala primanja	141.262.893	18.456.945
Najamnina i održavanje zgrade	25.513.220	2.199.243
Ostali operativni rashodi	110.310.884	9.316.824
Ukupni rashod povezan sa zadaćama nadzora banaka	277.086.997	29.973.012

27. Prihod od dionica i sudjelujućih udjela

U ovoj su kategoriji prikazane primljene dividende za dionice BIS-a koje ESB drži (vidi bilješku 6.2. „Ostala financijska imovina”).

28. Ostali prihodi

Ostali razni prihodi ostvareni tijekom 2015. uglavnom su proizašli iz obračunanih doprinosa nacionalnih središnjih banaka europodručja troškovima ESB-a u vezi sa zajedničkim projektima unutar Eurosustava.

29. Troškovi za zaposlenike

Troškovi za zaposlenike povećali su se u 2015., uglavnom zbog većeg prosječnog broja zaposlenika koje je zapošljavao ESB, kao i zbog većih neto troškova povezanih s primanjima poslije prestanka zaposlenja i ostalim dugoročnim primanjima.

Ta pozicija obuhvaća plaće, dodatke na plaće, osiguranje zaposlenih i razne druge troškove u iznosu 306,4 mil. EUR (2014.: 244,9 mil. EUR). U tu je poziciju uključen i iznos u visini 134,4 mil. EUR (2014.: 56,2 mil. EUR) priznat u vezi s mirovinskim

⁴⁵ Podatci za 2014. odnose se na rashod nastao u dva posljednja mjeseca te godine, jer je ESB preuzeo operativnu odgovornost za nadzor banaka u studenome 2014.

planovima ESB-a, ostalim primanjima nakon prestanka zaposlenja i ostalim dugoročnim primanjima (vidi bilješku 12.3. „Razno“). Troškovi za zaposlenike u visini 0,8 mil. EUR (2014.: 1,2 mil. EUR) nastali u vezi s izgradnjom nove zgrade ESB-a kapitalizirani su i isključeni iz te stavke.

Plaće i dodatci na plaće, uključujući materijalne naknade za nositelje viših rukovodećih pozicija, u suštini su oblikovani prema shemi naknada Europske unije te su usporedivi s njom.

Članovi Izvršnog odbora i članovi Nadzornog odbora koji su zaposlenici ESB-a primaju osnovnu plaću, dok se članovima Nadzornog odbora koji su u ESB-u zaposleni sa skraćenim radnim vremenom isplaćuje naknada na temelju broja sjednica na kojima su sudjelovali. Osim toga, članovi Izvršnog odbora i stalni članovi Nadzornog odbora koji su zaposlenici ESB-a primaju i dodatak na plaću za stanovanje i reprezentaciju. Predsjedniku se, umjesto dodatka za stanovanje, osigurava službena rezidencija u vlasništvu ESB-a. U skladu s Uvjetima zapošljavanja osoblja Europske središnje banke, članovi obaju odbora imaju pravo na dodatak za uzdržavane članove kućanstva, djecu i obrazovanje, ovisno o osobnim prilikama. Plaće podliježu oporezivanju u korist Europske unije, kao i odbitcima za uplatu doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje te osiguranje od posljedica nesretnog slučaja. Dodatci na plaće su neoporezivi i ne ulaze u izračun mirovina.

U 2015. godini članovima Izvršnog odbora i članovima Nadzornog odbora koji su zaposlenici ESB-a (dakle, ne uključujući predstavnike nacionalnih nadzornih tijela) isplaćene su sljedeće osnovne plaće:⁴⁶

	2015. EUR	2014. EUR
Mario Draghi (predsjednik)	385.860	379.608
Vítor Constâncio (potpredsjednik)	330.744	325.392
Peter Praet (član odbora)	275.604	271.140
Jörg Asmussen (član odbora do siječnja 2014.)	–	4.912
Benoît Cœuré (član odbora)	275.604	271.140
Yves Mersch (član odbora)	275.604	271.140
Sabine Lautenschläger (članica odbora)	275.604	253.457
Ukupno Izvršni odbor	1.819.020	1.776.789
Ukupno Nadzorni odbor (članovi koji su zaposlenici ESB-a)⁴⁷	635.385	508.589
<i>od toga:</i>		
Danièle Nouy (predsjednica Nadzornog odbora)	275.604	271.140
Ukupno	2.454.405	2.285.378

Povrh toga, naknada koja se isplaćuje članovima Nadzornog odbora koji su zaposleni sa skraćenim radnim vremenom iznosila je 352.256 EUR (2014.: 74.776 EUR).

⁴⁶ Iskazani su bruto iznosi, odnosno iznosi prije svih poreznih odbitaka u korist Europske unije.

⁴⁷ Ovaj ukupni iznos ne uključuje plaću Sabine Lautenschläger, koja je iskazana s plaćama drugih članova Izvršnog odbora.

Ukupni dodatci na plaću koji se isplaćuju članovima obaju odbora i doprinosi ESB-a koji se u njihovo ime uplaćuju za zdravstveno osiguranje i osiguranje od posljedica nesretnog slučaja iznosili su 625.021 EUR (2014.: 674.470 EUR).

U 2015. nisu isplaćena primanja koja se članovima obaju odbora isplaćuju po imenovanju ili prestanku rada na toj funkciji (2014.: 68.616 EUR).

Bivšim članovima Izvršnog odbora i Nadzornog odbora još neko ograničeno vrijeme nakon isteka njihova mandata mogu se isplaćivati prijelazne plaće. U 2015. godini te su isplate, s povezanim dodatcima za uzdržavane članove kućanstva i doprinosima ESB-a uplaćenim za zdravstveno osiguranje i osiguranje od posljedica nesretnog slučaja bivših članova, iznosile 9.730 EUR (2014.: 243.178 EUR). Isplate za mirovine s povezanim dodatcima bivšim članovima odbora ili njihovim uzdržanim osobama te doprinosi za zdravstveno osiguranje i osiguranje od posljedica nesretnog slučaja iznosili su 783.113 EUR (2014.: 599.589 EUR).

Na kraju 2015. stvaran je broj radnih mjesta koji odgovara radu na puno radno vrijeme zaposlenika u ugovornom odnosu s ESB-om iznosio 2.871,⁴⁸ uključujući njih 293 na rukovodećim položajima. Tijekom 2015. godine došlo je do sljedećih promjena u broju zaposlenika:

	2015.	2014.
Ukupan broj zaposlenika na dan 1. siječnja	2.577	1.790
Novozaposleni / promjena ugovornog statusa	648	1.458
Ostavke / istek ugovora	(299)	(681)
Neto povećanje/(smanjenje) zbog promjena shema skraćenog radnog vremena	(55)	10
Ukupan broj zaposlenika na dan 31. prosinca	2.871	2.577
Prosječan broj zaposlenika	2.722	2.155

30. Administrativni troškovi

Oni pokrivaju sve tekuće rashode povezane s najmom i održavanjem poslovnih prostorija, robom i opremom koja nije kapitalna oprema, honorarima stručnjaka te ostalim uslugama i isporučenom robom, uključujući rashode za zaposlenike povezane s troškovima njihova zapošljavanja, premještaja, namještenja, obuke i preseljenja.

31. Usluge proizvodnje novčanica

Taj rashod nastaje ponajprije zbog prekograničnog prijevoza euronovčanica između tiskara i nacionalnih središnjih banaka radi dostave novih novčanica, kao i između nacionalnih središnjih banaka radi nadoknade manjkova kod jednih viškom zaliha kod drugih. Te troškove snosi centralno ESB.

⁴⁸ Nisu uključeni zaposlenici na neplaćenom dopustu. U taj podatak uključeni su zaposlenici s ugovorima na neodređeno i određeno vrijeme te s ugovorima za kraća razdoblja, kao i sudionici ESB-ova programa za diplomante. Uključeni su i zaposlenici na rodiljnom dopustu ili dugotrajnom bolovanju.

President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

10 February 2016

Independent auditor's report

We have audited the accompanying annual accounts of the European Central Bank, which comprise the balance sheet as at 31 December 2015, the profit and loss account for the year then ended, and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes (the "Annual Accounts").

The responsibility of the European Central Bank's Executive Board for the Annual Accounts

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of these Annual Accounts in accordance with the principles established by the Governing Council, which are set out in Decision ECB/2010/21 on the annual accounts of the European Central Bank, as amended, and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of the Annual Accounts that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Auditor's responsibility

Our responsibility is to express an opinion on these Annual Accounts based on our audit. We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Those standards require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the Annual Accounts are free from material misstatement.

An audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the Annual Accounts. The procedures selected depend on the auditor's judgement, including the assessment of the risks of material misstatement of the Annual Accounts, whether due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the entity's preparation and fair presentation of the Annual Accounts in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control. An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates made by the Executive Board, as well as evaluating the overall presentation of the Annual Accounts.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

Opinion

In our opinion, the Annual Accounts give a true and fair view of the financial position of the European Central Bank as at 31 December 2015 and of the results of its operations for the year then ended, in accordance with the principles established by the Governing Council, which are set out in Decision ECB/2010/21 on the annual accounts of the European Central Bank, as amended.

Yours sincerely,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Victor Veger
Certified Public Accountant

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Ovu stranicu osigurao je ESB kao informativni prijevod izvješća vanjskog revizora ESB-a. U slučaju nepodudarnosti mjerodavna je verzija na engleskom jeziku koju je potpisao EY.

Predsjednik i Upravno vijeće
Europske središnje banke
Frankfurt na Majni

10. veljače 2016.

Izvešće neovisnog revizora

Obavili smo reviziju priloženih godišnjih financijskih izvještaja Europske središnje banke, koji se sastoje od bilance na dan 31. prosinca 2015., računa dobiti i gubitka za godinu koja je tada završila te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih bilježaka s objašnjenjima („godišnji financijski izvještaji”).

Odgovornost Izvršnog odbora Europske središnje banke za godišnje financijske izvještaje

Izvršni odbor odgovoran je za sastavljanje i objektivno predstavljanje ovih godišnjih financijskih izvještaja u skladu s načelima koja je utvrdilo Upravno vijeće, a koja su navedena u Odluci ESB/2010/21 o godišnjim financijskim izvještajima Europske središnje banke sa svim izmjenama, te za one unutarnje kontrole za koje Izvršni odbor odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koji ne sadrže značajna pogrešna prikazivanja, bilo zbog prijave bilo zbog pogreške.

Revizorska odgovornost

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o tim godišnjim financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima te da planiramo i obavimo reviziju kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome da godišnji financijski izvještaji ne sadrže značajna pogrešna prikazivanja.

Revizija uključuje provođenje postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u godišnjim financijskim izvještajima. Odabir postupaka ovisi o revizorovoj prosudbi, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja godišnjih financijskih izvještaja, bilo zbog prijave bilo zbog pogreške. U procjenjivanju tih rizika revizor razmatra unutarnje kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivno prikazivanje godišnjih financijskih izvještaja, kako bi se oblikovali revizorski postupci primjereni danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti unutarnjih kontrola subjekta. Revizija također uključuje ocjenu prikladnosti primijenjenih računovodstvenih politika te primjerenosti računovodstvenih procjena koje je obavio Izvršni odbor, kao i ocjenu cjelokupnog prikaza godišnjih financijskih izvještaja.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni te mogu služiti kao osnova za izražavanje našeg revizorskog mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, godišnji financijski izvještaji daju točan i objektivan prikaz financijskog položaja Europske središnje banke na dan 31. prosinca 2015. te rezultata njezina poslovanja za godinu koja je tada završila, u skladu s načelima koja je utvrdilo Upravno vijeće i koja su navedena u Odluci ESB/2010/21 o godišnjim financijskim izvještajima Europske središnje banke sa svim izmjenama.

S poštovanjem

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Victor Veger
Certified Public Accountant

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Bilješka o raspodjeli dobiti i gubitka

Ova bilješka nije dio financijskih izvještaja ESB-a za 2015. godinu.

Na temelju članka 33. Statuta ESSB-a, neto dobit ESB-a prenosi se sljedećim redoslijedom:

- (a) iznos koji odredi Upravno vijeće, a koji ne smije prelaziti 20 % neto dobiti, prenosi se u fond opće pričuve, najviše do iznosa jednakog 100 % kapitala
- (b) preostala neto dobit raspodjeljuje se imateljima udjela ESB-a razmjerno njihovim uplaćenim udjelima.

U slučaju da ESB zabilježi gubitak, manjak se može nadoknaditi iz fonda opće pričuve ESB-a i, ako je potrebno, nakon odluke Upravnog vijeća, iz monetarnog prihoda za dotičnu financijsku godinu, razmjerno visini i najviše do iznosa raspodijeljenih nacionalnim središnjim bankama u skladu s člankom 32. stavkom 5. Statuta ESSB-a.⁴⁹

Neto dobit ESB-a za 2015. iznosila je 1.081,8 mil. EUR. Na temelju odluke Upravnog vijeća 29. siječnja 2016. nacionalnim središnjim bankama europodručja privremeno je raspodijeljena dobit u iznosu 812,1 mil. EUR. Nadalje, Upravno vijeće odlučilo je preostalu dobit u visini 269,7 mil. EUR raspodijeliti nacionalnim središnjim bankama europodručja.

Dobit se nacionalnim središnjim bankama raspodjeljuje razmjerno njihovim uplaćenim udjelima u upisanom kapitalu ESB-a. Nacionalne središnje banke izvan europodručja nemaju pravo na udio u raspoloživoj dobiti ESB-a niti su obvezne podmirivati gubitak ESB-a.

	2015. EUR	2014. EUR
Dobit financijske godine	1.081.790.763	988.832.500
Privremena raspodjela dobiti	(812.134.494)	(840.719.787)
Dobit financijske godine nakon privremene raspodjele dobiti	269.656.269	148.112.713
Raspodijeljena preostala dobit	(269.656.269)	(148.112.713)
Ukupno	0	0

⁴⁹ Prema članku 32. stavku 5. Statuta ESSB-a, ukupan iznos monetarnog prihoda nacionalnih središnjih banaka raspodjeljuje se nacionalnim središnjim bankama, razmjerno visini njihovih uplaćenih udjela u kapitalu ESB-a.

© **Europska središnja banka, 2016.**

Poštanska adresa: 60640 Frankfurt na Majni, Njemačka
Telefonski broj: +49 69 1344 0
Mrežne stranice: www.ecb.europa.eu

Sva prava pridržana. Dopušta se reprodukcija u obrazovne i nekomercijalne svrhe uz navođenje izvora.

ISSN 2443-4949
ISBN 978-92-899-1983-8
DOI 10.2866/600598
Kataloški broj EU-a QB-BS-16-001-HR-N